БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 9 (5938)
ЯНВАРИИН 12
ЧЕТВЕРГ
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

Советскэ һунгуулиин системэ хадаа СССР-эй Верховно Советдэ һунгаха һунгуулиин бүхы кампанида манай агууехэ ороной бүхы гражданинуудай эдэбхитэйгээр хабаадахын тулада бүхы арга боломжонуудые олгоно.

Иимэ үнэхөөрөө демократическа һунгуулиин системэ имагта социализмын орондо байжа болохо юм.

„ПРАВДА“.

Дэлхэй дээрэ эгээн демократическа һунгуулиин системэ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумээр баталагдаһан, «СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүрим» мүнөөдэр тунхаглагдаба. Сталинска Конституциин әбдэршэгүй принципүүд дээрэ үндэһэлһэн энэ документ хадаа советскэ, үнэхөөрөө арадай социалистическэ демократизмын гайхамшагта һүртэй байһаниие харуулна.

Хоёр һараһаа СССР-эй арадууд манай ороной гүрэнэй засагай дээдэ органдо — Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Советдэ өөһэдынгөө эрхим хүбүүд ба басагадые һунгаха байна.

«СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй» бүлэг бүхэн, статья бүхэн арадай дура хүсэлэнгэ сүлөөтэйгөөр мэдүүлхые хангахын тулада зорюулагдана.

ССР Союзай Конституциин үндэһөөр ба «Дүримтэй» зохилдуулан, СССР-эй Верховно Советдэ депутадуудые һунгалга бүгэдэниитын, тэгшэ ба сэхэ һунгуулиин эрхые үндэһэ болгожо, нюуса ёһоор голосовалжа һунгагшадаар хэгдэхэ байна. Ухаамуутай хүнүүд ба һунгуулиингаа эрхые сүүдээр хаһагдаһан хүнүүдһээ бусад, Советскэ Союзай бүхы гражданинууд болбол расын ба национальна, эрэ эмын илгаа, шажан шүтэлгэ, эрдэм һургуулиин ценз, түбхинэһэн һуудал, социальна үг гарбал, зөөри шадалай зэргэ ба үнгэрһэн сагай ажал-ябуулгые хамаархангүйгөөр, СССР-эй Верховно Советдэ депутадуудые һунгалгада хабаадалсаха эрхэтэй. 23 наһа хүрэһэн гражданин бүхэн СССР-эй Верховно Соведэй депутат болон һунгагдажа шадаха байна. Өөрынгөө гражданска уялгые ба һунгалтануудта хабаадалсаха нангин эрхые гүйсэдөөр бэелүүлхын туладань СССР-эй гражданин бүхэндэ бүхы условинууд хангагдана.

Советскэ һунгуулиин системэ хадаа СССР-эй Верховно Советдэ һунгаха һунгуулиин бүхы кампанида манай агууехэ ороной бүхы гражданинуудай эдэбхитэйгээр хабаадахын тулада бүхы арга боломжонуудые олгоно.

Иимэ үнэхөөрөө демократическа һунгуулиин системэ имагта социализмын орондо байжа болохо юм.

Арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталин 1937 оной декабриин 11-дэ Москва городой Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай үмэнэ хэлэһэн түүхэтэ үгэ соогоо СССР-тэхи ба капиталистическэ оронуудтахи һунгалтануудай хоорондохи гүнзэгы ехэ илгаае эли тодоор харуулаа һэн. Демократическа гэжэ нэрлэгдэдэг зарим нэгэн капиталистическэ оронуудташье бүгэдэниитын һунгалтанууд байдаг юм гэжэ нүхэр Сталин заагаа һэн. Тэд тэдэ һунгалтанууд болбол капиталистнуудай, помещигүүдэй, банкирнуудай ба капитализмын бусад акулануудай зүгһөө һунгагшадые хашаха хабшаха оршон байдалда үнгэрдэг байна.

«Манайда капиталистнууд үгы, помещигүүд үгы, — гэжэ нүхэр Сталин хэлээ һэн, — тиимэ болохолоороо, баян ангинуудай зүгһөө үгытэйнэрые хашаха хабшаха ябадал үгы байна. Манайда һунгалтанууд болбол хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенциин хани харилсаанай оршон байдалда, тэдэнэй бэе бэедээ этигэлэй оршон байдалда, харилсаһан хани барисаанай оршон байдалда үнгэрдэг гэжэ би хэлэхэ байнаб, яахадааб гэхэдэ, манайда капиталистнууд үгы, помещигүүд үгы, мүлжэлгэ үгы, тиимэ хадаа арадай дура хүсэлые хазайлгахын тулада арадые хашаха хабшаха хэншье үгы байна».

Советскэ олониитын ба гүрэнэй байгуулалта капиталистическэ байгуулалтаһаа илгаатай, тэрэшэлэн советскэ һунгуулиин системэ буржуазна оронуудай һунгуулиин системэнүүдһээ уг үндэһөөрөө илгаатай юм. Капиталай оронуудта эрхэнүүдые ёһо тэдыгээр соносходог ябадалай ба бодото байдалай хоорондо айхабтар ехэ илгаа байдаг. Һунгуулиин бүгэдэниитын эрхые ёһо тэдыгээр соносхоод, буржуазна һунгуулиин хуулинууд хадаа элдэб хизаарлалтануудые хэжэ, бодото дээрээ ажалша ниитэдэ тэдэ эрхэнүүдые олгодоггүй байна. Энэ зорилгоор элдэб цензнүүд: социально— зөөри шадалай, расово-национальна, наһанай, эрдэм һургуулиин, түбхинэһэн һуудалай ба бусад цензнүүд тогтоогдодог. Англида ба США-дэ зөөри шадалай цензын байдагынь мэдээтэй.

Зөөри шадалай ба расово-национальна цензээр угаа олон хүн зон һунгуулиин эрхэнүүдһээ хаһагданхай юм. Канадада индейцүүд гэхэ гү, али ороной үндэһэн хүн зонууд бодото дээрээ һунгуулиин эрхэнүүдһээ хаһагданхай байна. США-дэ олон миллион негрнүүд һунгалтануудта хабаадуулагдадаггүй гэжэ мэдээтэй. Буржуазна олон оронуудта һунгалтануудта солдадуудай хабаадаха ябадал хоримжологдонхой; хэдэн оронуудта, жэшээлхэдэ, Мексикэдэ, Аргентинэдэ, эхэнэрнүүд һунгуулиин эрхэнүүдһээ хаһагданхай юм.

Капиталистическэ оронуудай ажалшад нэгэ һаа һунгуулиин эрхэнүүдһээ бүри хаһагданхай, үгы һаа буржуазна оронуудта баалалта хэхэ, эдилгэ үгэхэ, мэхэлхэ, һунгагшадые занаха ба һунгалтануудай дүнгүүдые худал болгохо системын байдаг дээрэһээ эрхэнүүдээ эдлэжэ шададаггүй байна.

Худал хуурмаг буржуазна демократиин оронуудта орходоо тад ондоогоор СССР дотор һунгалтанууд болбол үнэхөөрөө сүлөөтэй, үнэхөөрөө демократическа юм. Советскэ һунгуулиин хуули хадаа советскэ гражданинуудай демократическа эрхэнүүдые ба сүлөөнүүдые хэлбэришэгүйгөөр хамгаалжа байна. «Дүримэй» 109-дэхи статья иигэжэ хэлэнэ: «СССР-эй Верховно Советдэ СССР-эй гражданинай һунгаха ба һунгагдаха эрхээ сүлөөтэйгөөр бэелүүлхэ ябадалдань ямар нэгэн хүн баалалта, мэхэ гохо, заналга гү, али эдилгэ үгэхэ гэхэ мэтын аргаар һаад хээд байбал—2 жэл хүрэтэр сүлөөгөө хаһуулхаар хэһээгдэхэ байна».

СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтанууд бүхы советскэ арадай ажабайдалда ехэ политическэ событи мүн. Һунгуулиин кампаниие үнгэргэлгэ болбол партийна, советскэ ба олониитын бүхы организацинуудай үмэнэ тон ехэ зорилгонуудые табина. Һунгалтануудай удхашанарые ойлгуулха тушаа ехэ олониитын-политическэ хүдэлмэри дэлгэрүүлхэ, капиталистическэ байгуулалтада орходоо социалистическэ байгуулалтын бүлюу һайн байһаниие Ленин-Сталинай партиин хүтэлбэри доро туйлагдаһан, коммунистическэ байгуулалтын бүхы һалбаринуудтахи манай ороной агууехэ амжалтануудые бүхы һунгагшадта тодоор харуулжа үгэхэнь шухала.

Партийна организацинуудай агитационно-пропагандистска хүдэлмэриин гол зорилго юун болоноб гэхэдэ, СССР-эй Конституциин агууехэ принципүүдые, Советскэ Союзай гражданинуудай эрхэ ба уялгануудые, манай орон дотор социалистическэ байгуулалтын илалтын бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удхашанарые, советскэ патриотизмын, советскэ обществын морально-политическэ нэгэдэлэй ба СССР-эй арадуудай хани барисаанай удхашанарые ажалшадта ойлгуулха хэрэг мүн. Агитаци ба пропагандын шухала хубинь хадаа бүхы оронуудай ажалшадай интересүүдтэ таарадаг, эб найрамдалай политика мүн байһан советскэ правительствын гадаадын политикые ойлгуулха ябадал мүн.

Партийна ба олониитын бусад организацинууд хүн зониие, илангаяа һунгалтануудта түрүүшынхеэ хабаадажа байгаа һунгагшадые, советскэ һунгуулиин хуулитай танилсуулха тушаа ехэ хүдэлмэри ябуулха уялгатай. Советскэ һунгуулиин системын принципүүдые, һунгуулиин округууд ба участогуудые байгуулха, һунгагшадай список зохёохо, һунгуулиин комиссинуудые байгуулха, депутадта кандидадые дэбжүүлхэ гуримые, голосовани хэхэ гуримые бүхы советскэ гражданинуудта ойлгуулжа үгэхэ хэрэгтэй.

Эдэ зорилгонуудые гүйсэдхэхын тулада хэблэлэй ба аман пропаганда болон агитациин бүхы зэмсэгүүдые, олонтоото бүхы пропагандистнууд ба агитаторнуудые ашаглахань шухала.

СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудта бэлэдхэл болбол өөрынгөө шэн зоригто ажалаар дайнай һүүлэй сталинска табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэжэ байһан олониитын ажалай ба политическэ угаа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда эхилбэ. Манай ажахын ба культурна байгуулалтын амжалтанууд, 1950 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэарадай хүсэтэ социалистическэ мүрысөөн болбол социалистическэ байгуулалтын түгэлдэр хүсые, советскэ демократиин хамагые илагша хүсые шэнээр гэршэлэн тодоруулна.

Ленин — Сталинай агууехэ парти советскэ арадые коммунизм тээшэ хүтэлнэ. Советскэ арад болбол өөрынгөө түрэл большевистскэ партиие ба советскэ правительствые тойрон, агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталиниие тойрон чигта жагсаалтайгаар СССР-эй Верховно Советдэ хэгдэхэ һунгалтануудта ерэжэ ябана.

(«Правдын» январиин 11-эй түрүү бэшэг).

Союзай Советдэ ба Национальностьнуудай Советдэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин округууд

СССР-эй Конституциин 34-дэхи статьягай, мүн «СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй» 24-дэхи ба 26-дахи статьянуудай үндэһөөр, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1950 оной январиин 9-эй Указаар Союзай Советдэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин 671 округ СССР-эй территори дээрэ байгуулагдаа.

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР ДОТОР

Һунгуулиин иимэ округууд байгуулагдаа гэбэл:

356. **Улан-Удын городской һунгуулиин округ (центрынь — Улан-Удэ город).** Улан-Удэ, Бабушкин, Городок городууд ба Түнхэнэй, Кабанскын, Зэдын, Закаменай, Байкало-Кударын, Прибайкальска, Ториин, Ахын ба Иволгын районууд.
357. **Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округ (центрынь — Улан-Удэ город).** Заиграйн, Хориин, Яруунын, Баунтын, Хойто-Багалай, Баргажанай, Тарбагатайн, Мухаршэбэрэй, Бичурын, Сэлэнгын, Кяхтын, Курумканай, Кударын ба Хэжэнгын районууд.

* * *

СССР-эй Конституциин 35-дахи статьягай, мүн «СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримэй» 25-дахи ба 26-дахи статьянуудай үндэһөөр, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1950 оной январиин 9-нэй Указаар Национальностьнуудай Советдэ һунгалтануудые хэхэ һунгуулиин 631 округ СССР-эй территори дээрэ байгуулагдаа гэбэл:

РСФСР ДОТОР

21. **Иркутска һунгуулиин округ (центрынь — Иркутск город).** Иркутска ба Читинскэ областьнууд, Красноярска хизаар, Бурят-Монголой АССР, Якутска АССР ба Тувинска автономно область.

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР ДОТОР

Һунгуулиин иимэ округууд байгуулагдаа гэбэл:

434. **Улан-Удын городской һунгуулиин округ (центрынь — Улан-Удэ город).** Городской район ба Улан-Удэ городой Пригороднэ районой Зауда посёлогһоо Лесозавод хүрэтэрхи хубинь.
435. **Улан-Удын паровозо-бүтээлгын һунгуулиин округ (центрынь — Улан-Удэ город).** Урдын заводской районой хилэнүүд доторхи территори ба Улан-Удэ городой Пригороднэ районой Лесозаводһоо эхилээд, Уда мүрэниие үгсэһэн хубинь.
436. **Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округ (центрынь — Улан-Удэ город).** Улан-Удэ городой железнодорожно район (урдын заводской районой территоригүйгөөр) ба Иволгын хүдөөгэй район.
437. **Түнхэнэй һунгуулиин округ (центрынь — с. Кырен).** Городок город ба Түнхэнэй, Закаменай, Ахын районууд.
438. **Кабанскын һунгуулиин округ (центрынь — с. Кабанск).** Бабушкин город ба Кабанскын, Байкало-Кударын, Прибайкальска районууд.
439. **Баргажанай һунгуулиин округ (центрынь — с. Баргузин).** Курумканай, Хойто-Байгалай ба Баргажанай районууд.
440. **Яруунын һунгуулиин округ (центрынь — с. Сосново-Озерское).** Хориин, Хэжэнгын, Яруунын ба Баунтын районууд.
441. **Тарбагатайн һунгуулиин округ (центрынь — с. Тарбагатай).** Заиграйн ба Тарбагатайн районууд.
442. **Бичурын һунгууулин округ (центрынь — с. Бичура).** Мухаршэбэрэй ба Бичурын районууд.
443. **Кяхтын һунгуулиин округ (центрынь — Кяхта город).** Кяхтын ба Кударын районууд.
444. **Зэдын һунгуулиин округ (центрынь — с. Петропавловка).** Зэдын, Сэлэнгын ба Ториин районууд.

Сталинска анхаралда харюу болгон, республикын малшад дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абана

НЭГЭН ДУУГААР ҺАЙШААБА

ИВОЛГА. (Телефоноор абтаба) Колхознигуудта ажалай нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Тогтоолые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаһан суглаанууд аймагай колхозуудаар үнгэргэгдэжэ байна.

Калёновско сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермын бүхы хүдэлмэрилэгшэд энэ тогтоолые гүнзэгы баяртайгаар угтажа, нэгэн дуугаар һайшааба. Һүнэй-товарна фермые даагша нүхэр И. Шунков суглаан дээрэ иигэжэ хэлэбэ:

— Большевигүүдэй парти, советскэ правительство ба агууехэ Сталинай сэсэмэргэн заабаряар ябажа, бидэнэр колхознигууд жэл ерэхэ тудам артельнэ баялигаа улам арбидхажа, өөһэдөө баяжажа байнабди. Нэмэлтэ түлбэри үгэхэ тухай энэ тогтоол хадаа колхозуудые улам саашадань хүгжөөхэ ябадалай эгээл шухала нүхэсэл болоно. Тиимэл хадань, манай фермын малшан бүхэн энэ тогтоолые гүнзэгы баяртайгаар угтаад, саашадаа үшөө ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилхые хүсэнэ.

Үнгэрһэн 1949 ондо манай фермэ яһала һайнаар хүдэлмэрилөө. Малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ талаар илангаяа ехэ амжалта туйлагдаһан байна. Бүхы фермэ дээрэмнай үнеэн бүриһөө 180 литр һүн түсэбһөө гадуур һаагдаа. Түрүү һаалишад Овчинникова, Кривоконова, Казанцева гэгшэд үнеэн бүриһөө 1500—1600 литр һү һааба.

Тэрэшэлэн Молотовой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан А. Муравьева малшадай суглаан дээрэ үгэ хэлэжэ, энэ тогтоолые халуунаар һайшааһан байна. Тиихэ зуураа, саашадаа улам һайнаар хүдэлмэрилхэ, үхэр малаа тарганаар, хороолтогүйгөөр ондо оруулха уялга абаһан байха юм.

А. Нагаслаев.

Нэмэлтэ түлбэриие зүбөөр үгэхэбди

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шэнэ тогтоолтой бидэнэр һаяхан танилсаабди. Энэ тогтоол хадаа колхозник бүхэниие ажалай баатаршалгада зоригжуулхаһаа гадна, ниитын малажалые улам саашань хүгжөөлгэдэ зорюулагданхай.

Малажал болбол манай артелиин ажахын гол һалбари юм. Тиимэһээ бидэнэр энээндэ онсо анхаралаа табидаг байнабди. 1949 ондо малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб бүхы түрэлэй малаар үлүүлэн дүүргэгдээ.

Хонишон Дарижаб Лупилова 75 эхэ хониноо 83 хурьга абаад, бултыень тобир тарганаар, гарзагүйгөөр түлжүүлһэн байна. Һаалиша-малша Должима Бабуева 12 үнеэнһээ 12 тугал абаа. Тиихэдэ, үнеэн бүхэнһөө 950 литр һү һааха ёһотой аад, 1000 литр һааба. Гахайша Долгор Бардуева 8 гахайһаа 146 поршоонхо абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ.

Мүнөө СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шэнэ тогтоолой гараад байхада, малшадайнгаа ажалай дүнгые нарин нигтаар гаргаха, тэдэндэ нэмэлтэ түлөөһэ сар сооны үгэхэ гээшэ ехэхэн удхашанартай байна. Бидэнэр жэлэй тоосоое ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэжэ, олзо доходоо колхознигуудтаа хубаахабди. Тиихэтэеэ хамта, шэнэ тогтоолой ёһоор, нэмэлтэ түлөөһэ абаха колхознигуудтай зүбөөр тоосохо хэрэгтэ онсо анхаралаа табиха байнабди.

Большевистскэ парти, советскэ правительство болон нүхэр Сталин манай Бурят-Монголой малшадта халуун анхаралаа ходоодоо хандуулдаг. Энэ анхаралыень малшад булта улам ехэ амжалтануудаараа харюулха ёһотой.. Манай колхозойхид гурбан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүри ехэ эршэтэйгээр тэмсэхэ байна.

М. Санданов, Яруунын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Малшадые урмашуулһан документ

Малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ ажалай нэмэлтэ түлөөһэ олгохо тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шэнэ тогтоол хадаа Бурят-Монголой малшадые урмашуулһан түүхэтэ документ мүн гэжэ Яруунын малшад нэгэн дуугаар мэдэрнэ.

Эгэтын сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд энэ тогтоолые гүнзэгы баяртайгаар угтажа, саашадаа улам һайнаар хүдэлмэрилхөөр зоригжобо. Эндэхи малшад үнгэрэгшэ жэлдэ малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые үхэрээр— 102 процент, хони. ямаагаар 104; гахайгаар—101,5, шубуугаар—101 процент дүүргэһэн байгаа. Тиихэдэ түрүү малшад бүри ехэ амжалтануудые туйлаһан байха юм. Һүнэй-товарна фермын гуртправ—һаалишан Булган Егорова 16 үнеэнһээ 18 тугал абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлһэн, һү һааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна. Иимэ амжалтануудые туйлаһан малшад эндэ олон.

Мүнөө энэ артелиин гэшүүд колхознигуулта ажалай нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэ тухай правительствын шэнэ тогтоолдо харюу болгон, 1950 ондо бүри һайнаар хүдэлмэрилжэ, ниитынгээ адуу малые улам олошоруулха, тэдэнэй ашаг шэмые үшөө ехэ болгохо гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абажа байна.

Ц. Дандарсэ.

СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудай хүндэлэлдэ

МОСКВА. Московско «Серп и молот» заводой металлургнууд СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудые үнгэргэхэ тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые айхабтар ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаа. Цехүүдтэ хүдэлмэришэдэй суглаанууд үнгэргэгдэжэ байна. Булад хайлуулагшад, шудхагшад, вальцовщигууд һунгалтануудай хүндэлэлдэ зорюулһан социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо эхилээ.

Нэгэдэхи мартеновскэ цехын булад хайлуулагшад январиин 10-да халаанайнгаа даалгабариие үлүүлэн дүүргээ. Булад хайлуулагша нүхэр Гребешков даалгабаряа 2 тонноор үлүүлээ. Листопрокатна цехын вальцовщигууд нүхэд Корнеев, Раков ба Дюжев гэгшэд үдэрэй халаанда хүдэлмэрилхэ зуураа эрхим амжалтануудые туйлаа. Эдэ вальцовщигуудай хүдэлмэрилдэг стахановска отделэй коллектив январиин 10-да даалгабариһаа гадуур 60 тонно һайн шанарта нимгэн түмэр үйлэдбэрилөө.

* * *

ФРУНЗЕ. Киргизиин столицын предприятинуудай хүдэлмэришэд СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаба.

ВЛКСМ-эй нэрэмжэтэ сёдолой фабрикын коллектив нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые һунгуулиин үдэр болохо. мартын 12 хүрэтэр дүүргэхэ уялга абаа. Фабрикынхид вахтада жагсаһанайнгаа түрүүшын үдэр даалгабаряа бүхы дээрэнь үлүүлээ. Нүхэр Руденкын бригадын хүдэлмэрилэгшэд 2-һоо үлүү нормо дүүргээ. Джеманкуловагай бригада даалгабаряа 184 процент, Глот гэгшын бригада — 250 процент гүйсэдхөө.

* * *

ГОРЛОВКА. Горловско шахтануудай горнягууд СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудые үнгэргэхэ тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые ажалай ехэхэн дэбжэлтэтэйгээр угтаа. Энэ событиин хүндэлэлдэ шахтёрнууд стахановска вахтада жагсажа байна. «Никитовка» № 4 — 5 шахтын забойщик Виктор Волков мүнөөдэр ажалай бүтээсын рекорд тогтообо. Тэрэ хадаа даалгабариин ёһоор халаан соогоо 6 квадратна метр малтахын орондо 42 квадратна метр малтажа, нормоёо 700 процент дүүргэбэ.

* * *

КАЛУГА. Мүнөөдэр калужска машина бүтээлгын завод дээрэ СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтануудай бэлэдхэлдэ зорюулагдан олон хүнэй хабаадалгатай суглаан болобо. Хүдэлмэришэд, инженернүүд, албахаагшад энэ гайхамшагта событиие ажалай шэнэ шэнэ амжалтануудаар угтаха гэжэ нэгэн һаналаар шиидээ.

НҮХЭР И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наһанай ойтой дашарамдуулан, партийна, советскэ болон олониитын организацинуудһаа, ажалшадай коллективүүд, Советскэ Союзай гражданинууд, гүрэнэй, ниитын организацинууд ба хилын саанахи элдэб нюурнуудһаа И. В. Сталинай нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд ерэжэ үргэлжэлһөөр.

Олон удаан жалнүүдтэ элүүр энхэ ажаһуухыень нүхэр Сталинда бүхы зүрхэнһөө хүсэһэн амаршалгануудые хүргэбэ.

Румыниин, Констанца уездын горно предприятинуудай хүдэлмэришэд, техническэ персонал ба административна албахаагшад;

Чехословакиин, Иловеу Дечинэдэхи саарһанай заводуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Польшын, Бельскэ городой льняной промышленностиин гүрэнэй предприятинуудай хүдэлмэришэд;

Польшын, Катовице городой шэлэй заводой коллектив;

Чехословакиин, Мост городой Сталинай нэрэмжэтэ заводой хүдэлмэришэд;

15 мянган леснигүүдэй суглаанда хабаадагшад, Варшава город;

Венгриин, Шюкешд тосхоной хүдөө ажахын кооперативай гэшүүд;

Чехословакиин, Банркля Ставница городой хүдөө ажахын нэгэдэмэл кооперативай гэшүүд;

Прага городой чехословацка машинна станцинуудай гүрэнэй управлениин худэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Чехословакиин, Бордеев городой худөө ажахын нэгэдэмэл Гертник кооперативай гэшүүд;

Болгариин, хүдөөгэй ажалай кооперативна ажахынуудай бригадирнууд;

Италиин, Феррара городой Ажалай Палатада нэгэдхэгдэһэн профсоюзуудай 180 мянган гэшүүд;

Германиин, Бунадахи химическэ заводуудай 17500 ажалшад;

Италиин, Туриндахи Мирафиориин «Фиат» заводой хүдэлмэришэд;

Германиин Гельцаудахи комбинатай ажалшад;

Австриин, Вена городой Сименсшуккерт 1 заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Италиин, Неаполь городой Ильва-Баньоли заводой ажалшад;

Германиин, Форстлаузитц городой полиграфистнууд;

Лондон городой машина бүтээгшэдэй нэгэдэмэл профсоюзай Уэллхоллско отделени;

Франциин, Боллена городой керамическа предприятинуудай хүдэлмэришэд;

Германиин, Нейзидльамзеедэхи трубопрокатна заводой профсоюз;

Лондон городой машина бүтээгшэдэй Хойто-Вульвическа нэгэдэмэл союзай гэшүүд;

Австриин, Вена городой алюминиевэ сплавуудай «Виен Лизинг» заводой хүдэлмэришэдэй коллектив;

Германиин, целлюлозно-саарһанай Розенталь фабрикын хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Австриин, Вена городой «Австрофиат» предприятиин хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Германиин, саарһанай Бад Тенцтедт фабрикын коллектив;

Германиин, Хемниц городой энерги хубаалгын Главна управлениин коллективэй 577 гэшүүд;

Германиин, Котбус городой арадай предприятинуудай нэгэдэлэй бүд нэхэлгын предприятиин 16 мянган ажалшад;

Алжирай коммунистическэ партиин Центральна Комитет;

Уругвайн коммунистическэ партиин гүйсэдхэхэ комитет;

Автралиин Виктори штадай коммунистическэ партиин комитет;

США-гэй Огайо штадай коммунистическэ организаци;

Германиин коммунистическэ партиин Баварска организаци;

Норвеги, Слогеныи коммунистическэ организаци;

США-гэй, Алабама штадай коммунистическэ организаци;

Италиин Коммунистическэ партиин Неаполитанска федераци;

Англиин Коммунистическэ партиин Ланкаширска ба Чеширскэ организаци

Кубагай Сант-Яго провинциин Арадай-социалистическэ организаци;

Норвегиин Осло городой шулуушад, газар малтагшад ба цементнэ хүдэлмэришэдэй коммунистическэ организаци;

Вьетнамай залуушуулай Союз;

Франциин республиканска залуушуулай Союзай Национальна бюро;

Монголой залуушуулай Революционно Союзай Центральна Комитет;

Чехословацка залуушуулай Союзай Центральна Комитет;

Румыниин ажалша залуушуулай Союзай Центральна Комитет;

Венгерскэ залуушуулай Арадай Союзай Центральна Комитет;

Автрийска сүлөөтэ залуушуул, Вена;

Студентнүүдэй уласхоорондын Союзай гүйсэдком;

Италидахи Сесто Феорентиногэй 3.400 коммунистнууд;

Италидахи Сала Болоньезын 1.800 коммунистнууд;

Англиин Кент графствын 1000 коммунистнууд;

«Италкабелподтырим» гэжэ телеграфна обществын ячейкын 130 коммунистнууд;

Автомобильна, трамвайна ба гол мүрэнэй транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй Итальянска национальна федераци;

Хитадай литература болон искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй ассоциаци;

США-гэй элдэб олон негритянска политическэ организацинууд болон шэглэлнүүдэй түлөөлэгшэд Поль Робсон, д-р Уэб Дюбуа, Бенджамин Дж. Дэвис, д-р Арнольд Донава, уранзохёолшо Шэрли Грахэм, священник Чарльз А. Хилл, д-р У. А. Хантон, проф. Томас Р. Джоунс, Рудольф Мосес Джордж, Б. Мэрфи, Уильям Л. Паттерсон, Фердинанд К. Смит, Теодор Уорд, Докси А. Уйлкерсон, Марвел Кук;

Саратовска областиин, Казачкинска районой, нүхэр Сталинай 50 наһанай ойн нэрэмжэтэ тариан ажалай совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшад;

Литовско ССР-эй, Зарасайска уездын Черняховскиин нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Новосибирскэ областиин Болотненско районой Кривояшенска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

Куйбышевска областиин Пестравска ой модо хамгаалха станциин хүдэлмэришэдэй, мэргэжэлтэдэй ба албахаагшадай коллектив;

Харьковска областиин Ново-Водолажска районой, Ворошиловска сельсоведэй «Колос» гэжэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

Алтайн хизаарай, Алтайска районой, «Коммунизм» гэжэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

Гомельско областиин, Стрешинскэ районой, Верхне-Олбянска сельсоведэй «Новая жизнь» колхозой колхознигууд;

Курска областиин, Борисовска районой, М. Горькиин нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

Алтайн хизаарай, Каменска районой, «Октябрьский луч» гэжэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

Киргизскэ ССР-эй, Тянь-Шаньска областиин, Акталинска районой, «Аккия» гэжэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

Саратовска областиин, Широко-Буеракска районой, «Путь к социализму» гэжэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

«Азнефть» нэгэдэлэй, «Кировнефть» трестын 1-дэхи олзоборилгын хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай коллектив;

Металлургическа түхеэрэлгын Днепропетровско заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Ленинэй орденто нефтьболбосоруулгын Уфимска заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

«Кузбассуголь» комбинатай Орджоникидзын нэрэмжэтэ шахтын хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Улан-Удэ городой Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай коллектив;

Ленинэй орденто, ВКП(б)-гэй XVIII съездын нэрэмжэтэ Кемеровскэ азотно-туково заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай коллектив;

Нефть олзоборилгын машина бүтээлгын Куйбышевска заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

«Бугурусланнефть» трестын нэгэдэхи олзоборилгын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

«Азнефтемаш» трестын Сталинай нэрэмжэтэ машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай коллектив;

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэ арадай ажахын материально-техническэ хэрэгсэлээр хангалгын талаар Гүрэнэй Комитедэй хүдэлмэрилэгшэд;

СССР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин Министерствын хүдэлмэрилэгшэд;

СССР-эй геологиин Министерствын хүдэлмэрилэгшэд;

СССР-эй загаһанай промышленностиин Министерствын хүдэлмэрилэгшэд;

СССР-эй барилгын ба харгын машина бүтээлгын Министерствын хүдэлмэрилэгшэд;

ВКП(б)-гэй Краснодарска крайком;

ВКП(б)-гэй Ивановска обком;

Киргизиин КП(б)-гэй Джалал-Абадска обком ба областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдком;

Украинын КП(б)-гэй Дрогобычска обком;

Грузиин КП(б)-гэй Юго-Осетинскэ обком ба областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдком;

Белоруссиин КП(б)-гэй Могилевско обком ба горком, ажалшадай депутадуудай областной ба городской Соведүүдэй гүйсэдкомууд;

Тюменскэ областиин, Ханты-Мансийска национальна округой, Ларьякска районой нэгэдэхи районно партконференциин делегадууд;

ТАСС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

«Радянська украйна» газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив, город Киев;

Азербайджанска Гүрэнэй медицинскэ институдай студентнүүд, профессорско-багшанарай состав ба албахаагшад;

Бурят-Монголой АССР-эй Советскэ уранзохёолшодой Союзай гэшүүд;

Хүгжэмэй комедиин Свердловско Гүрэнэй театрын артистнууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Улан-Удэ городой эхэнэрэй № 3-дахи дунда һургуулиин һурагшад ба багшанар;

Воронежско Гүрэнэй университедэй профессорнүүдэй, багшанарай, студентнүүдэй болон аспирантнуудай коллектив;

Сталинск городой, Сибирскэ металлургическа институдай научна хүдэлмэрилэгшэд, студентнүүд болон албахаагшадай коллектив;

Латвиин Советскэ уранзохёолшодой Союзай гэшүүдэй ниитын суглаан;

А. М. Горькиин нэрэмжэтэ Минскэ Гүрэнэй педагогическа институдай профессорнүүдэй, багшанарай, студентнүүдэй болон албахаагшадай коллектив;

СССР-эй медицинскэ наукануудай Академиин, А. В. Вишневскиин нэрэмжэтэ хирургиин институдай научна хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад ба хүдэлмэришэд;

Латвиин гэгээрэлэй Министерствын хүдэлмэрилэгшэд;

РСФСР-эй гэгээрэлэй Министерствын хүдэлмэрилэгшэд;

СССР-эй наукануудай Академиин В. И. Вернадскиин нэрэмжэтэ геохимиин ба аналитическэ химиин институдай научна сотруднигууд ба албахаагшад;

Осиповой нэрэмжэтэародой Гүрэнэй арадай оркестрын хүгжэмшэдэй коллектив;

Түмэр замай транспортын Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай научна хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдэлмэришэдэй болон албахаагшадай коллектив;

Москва городтохи, үхибүүдэй Центральна театрын артистнуудай, хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллектив;

В. В. Куйбышевай нэрэмжэтэ Томско Гүрэнэй университедэй студентнүүд, профессорнүүд, багшанар ба албахаагшад;

Польшодохи СССР-эй Посольствын ба Торгпредствын хүдэлмэришэдэй коллектив;

«Пионерская правда» газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Минск городой, Янка Купалын нэрэмжэтэ театрын артистнууд, хүдэлмэришэд болон албахаагшад;

Тамбовско областиин, Шульгинска районой, Кировэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

Сталинградска областиин, Киквидзын нэрэмжэтэ тарянажалай совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшад;

Курска областиин Борисовска районой 2-дохи табанжэлэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

Архангельска областиин, Пинежскэ районой, Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

Куйбышевска областиин, А. Мартиин нэрэмжэтэ совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшадай коллектив;

Горно-Алтайска автономно областиин, Усть-Канска аймагай, Л М. Кагановичын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

Дагестанска АССР-эй, үндэр хадата Кахибска районой колхознигууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Бурят-Монголой АССР-эй Тимлюйскэ машинно-тракторна станциин хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Калужска областиин, Козельскэ районой, «Наш путь» гэжэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

Тамбовско областиин, Лысогорско районой. Селезневска МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

Красноярска хизаар. Һүнэй консервын Канскэ завод бүри үнгэрэгшэ оной октябрьда продукци гаргалгынгаа жэлэй түсэбые дүүргээд, жэлэй эсэс хүрэтэр хэдэн олон зуун мянган банка һүнэй консерва орондоо үгэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: расфасовочно цехын эрхим хүдэлмэрилэгшэ комсомолка М. Г. Пиратова. Тэрэ хадаа үдэр бүри нормоёо нэгэ хахад дахин дүүргэдэг байна. (ТАСС-эй фотохронико).

ЗАИГРАЙН АЙМАГТА

ТҮРҮҮ МАЛШАД

Ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые гүйсэдхэхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ аймагай зарим малшад эрхим амжалтануудые туйлаба. «Улаан Эрхирик» колхозой һүнэй-товарна фермын һаалишан Дулгаржап Нимаева һаамхай үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һаагаа. Мүн Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермын һаалишад үнеэн бүхэнһөө 1170 литр һү һааһан байна.

Тэрэшэлэн Молотовой нэрэмжэтэ колхозой МТФ 100 үнеэнһэə 100 тугал абажа, хоролгогүйгөөр түлжүүлһэн байха юм. «Улаан - Эрхирик» колхозой КТФ 48 гүүнһэə 48 унага абаа.

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

Дабаатын сомоной «СССР» колхоз энэ жэлдэ нилээд олон шэнэ барилганууды бодхообо. Колхознигуудтаа 2 шэнэ гэр баряа. Мүн шэнэ клуб, тугалай ба эбэртэ бодо малай байранууд баригдаа.

БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛОЖО БАЙНА

Димитровэй нэрэмжэтэ колхозой центр культурна түхэлтэй болобо. Колхознигуудай бүхы хуушан гэрнүүд шанэ оройтой болгогдоһон ба заһабарилагдаһан байна. Мүн колхознигуудай гэрнүүдэй дэргэдэ сад тариха хашаанууд баригдаад, тэрээн соонь модод һуулгагданхай. Энэ колхоз байрын хоёр гэр ба уншалгын байшан шэнээр бариба.

ОРОЛДОСОТО ХҮДЭЛМЭРИИН АША

Ждановай нэрэмжэтэ колхозой правлени 1947 ондо нүхэр Эрдынеевые адуунай фермые даагшаар томилһон байгаа. Нүхэр Эрдынеев түрүүшын үдэрһөө адуулайнгаа харууһые һайжаруулһан ба фермэдээ эрхим кадрнуудые шэлэн абаһан юм.

1948 ондо урда жэлнүүдэйхиһээ олон түл абаа һэн. 1949 ондо 17 гүү түрүүлжэ, түлнүүдынь хоролтогүйгөөр тэнжээбэ.

А. Шергина.

Модо бэлэдхэл дээрэ олониитын-политическэ хүдэлмэриие шангадхаха

1949 оной январиин 29-дэ болоһон манай республикын промышленность ба транспортын стахановецуудай зүблөөн дээрэ нүхэр Сталинда эльгээгдэһэн бэшэг абтаһан байгаа. Тиихэдэ «Бурмонголлес» трестын модо бэлэдхэлшэд хадаа модо бэлэдхэлэй жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэбди, модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ талаар 1950 оной хэмжээндэ хүрэхэбди, 225 мянган кубометр модо түсэбһөө гадуур бэлэдхэхэ ба шэрэхэбди гэжэ үгэеэ үгэһөн байгаа. Тэдэ, тэдэнэр өөһэдынгөө абаһан уялгануудаа 121 мянган кубометрээр үлүүлэн дүүргэбэ.

Модо бэлэдхэлэй предприятинуудай парторганизацинууд олониитын-политическэ хүдэлмэриине ба социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлһэнэй үндэһэн дээрэ эдэ амжалтануудые туйлаһан байха юм. Гэхэтэй хамта, хэдэн олон леспромхозуудай партийна организацинууд политическэ хүдэлмэриие ба социалистическэ мүрысөөе үшөөл ехэшэг дутагдалнуудтайгаар ябуулна.

Байкальска леспромхозой парторганизаци (секретаринь нүхэр Фролов) хүдэлмэришэдэй дунда элидхэлнүүд ба лекцинүүдые үнгэргэлэггүй, газетэнүүд ехээр хожомдожо эндэ абтадаг, улаан булангууд байхагүй, социалистическэ мүрысөөе ёһотой һайнаар дэлгэрүүлнэгүй. Тиимэһээ энэ предприятиин хүдэлмэри 1949 ондо таһалдалда ороһон байха юм. Жэлэйнгээ түсэбые дүүргээгүй, тэдэ мүнөөшье муугаар хүдэлмэрилжэ байһан зандаа.

Хандагайн леспромхоз (партийна организациинь секретарь нүхэр Бородин) 1949 оной түрүүшын 3 кварталнууд соо түрүү һууридa ябажа байтараа 4-дэхи квартал соо ошоходоо гээгдэжэ эхилээд, үнгэрөөшэ оной 4-дэхи кварталайншье, мүн декабрииншье түсэбые дүүргээгүй. Эндэхи парторганизациин гэшүүд—модо бэлэдхэлэй ахалагша мастер нүхэр Рассадин ба мастер Филиппов гэгшэд олониитын дунда политическэ хүдэлмэри ябуулжа, тэрээгээрээ модо бэлэдхэгшэдэй эдэбхиие үргэхын орондо саг үргэлжэ архи уужа байдаг. Партийна бюро тэдээндэ ямаршье хэмжээ абадаггүй.

Эндэхи клубууд ба улаан булангууд зохид һайнаар түхеэрэгдөөгүй. Тэндэнь стул, стол, портрет, лозунгнууд гэхэ мэтэшэлэн байхагүй. Клубууд ба улаан булангууд дотор байһан үсөөхэн тоото культурна хэрэгсэлнүүд эзэнгүй хэбтэжэ байдаг. Газетэнүүд эндэ ехээр хожомдожо ошодог. Тиигээд, дутадаг байна. Хөөрэлдөөнүүд, элидхэлнүүд ба лекцинүүд үнгэргэгдэдэггүй. «Наран» гэжэ участок дээрэ илангаяа муу байдалтай. Энэ участок дээрэ олониитын-политическэ хүдэлмэриие ябуулхада партийна бюро анхаралаа хандуулдаггүй. Мүн иимэ байдал Сэлэнгын, Баруун Тарбагатайн ба бусад леспромхозуудта үзэгдэнэ.

Ой модоной ба модо урадхуулгын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Обком (түрүүлэгшэнь нүхэр Веселов) модошодой дунда культурна хүдэлмэри ябуулха асуудалда тоң муугаар анхаралаа хандуулна. Улаан булангууд доторынь стол, стулһаа эхилээд, элдэб хэрэгсэлнүүд байхагүй. Библиотечкэнүүд, портредүүд, лозунгнууд, мүн байхагүй. Радиоприёмнигууд хүдэлдэггүй, хэрбээ заримань хүдэлдэгшье һаа улаан булан соо бэшэ, харин али нэгэн мастерай байра соо табяатай байдаг. Жэшээлхэдэ Курбын леспромхозой «Бутун» гэжэ участок дээрэ радиоприёмнигые мастер Абрамов өөрынгөө байрада табяад байдаг. Мастер Абрамов энэ приёмнигой лампануудые шатаажархиһан дээрэһээнь тэрээниие хэрэглэхын аргагүй болошоо. Модо бэлэдхэлэй учестогууд дээрэ кино харуулха хэрэг ёһотой һайнаар эмхидхэгдээгүй.

Ой модоной ба модо урадхуулгын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком ба тэрэнэй хүтэлбэри доро ажаллажа байгаа рабочкомууд, социалистическэ мүрысөөе мүнөө сагай эрилтын ёһоор хүтэлбэрилхэ, культурна хүдэлмэриие һайжаруулха ёһогой болоо.

К. Скворцов.

Партийна организацинуудта

Коммунистын моральна шанар шэнжэ тухай асуудал

Һая, ВКП(б)-гэй Заиграйн айком аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаа үнгэргэбэ. Тэрээн дээрэ коммунистын моральна шанар шэнжэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Энэ асуудалаар элидхэлые ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Щербаков хэбэ.

—Партийна организацинууд болбол,—гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ, —большевистскэ партийностиин, эмхитэй журамтай байхын үзэлөөр коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ, тэдээндэ коммунистическэ зан абаринуудые хүмүүжүүлхэ ёһотой.

Элидхэлшэ болбол гүрэнэй хуулинуудые эблэдэг, гүрэнэй хүзүүн дээрэ баяжаха, зөөри суглуулхаяа һанадаг зарим нэгэн коммунистнуудые хатуугаар шүүмжэлбэ.

Аймагай партийна эдэбхитэй суглаан хэлсэһэн асуудал тушаагаа дэлгэрэнгы тогтоол гаргаба.

Д. Ринчино.

Хүдөөгэй коммунистнуудай политическэ һуралсал

Мухаршэбэрэй аймагай Подлопатинска сельсоведэй территориальна партийна организаци (секретаринь нүхэр Бухальцев) коммунистнуудайнгаа партийна һуралсалые аймаг соогоо эгээ һайнаар эмхидхэбэ.

Тус парторганизациин олонхи гэшүүдынь (10 хүн) «ВКП(б)-гэй түүхын хураангы курсые» шудалха кружогто һуралсана. Нёдонон октябриин хахадһаа тус кружок занятинуудһаа эхилһэн байгаа. 2 һараһаа доошо саг соо 8 заняти үнгэргөө. Заняти бүхэндэ һурагшад бүлтадаа хабаадалсадаг. Коммунистнар Карпуков, Осипов, Меринов гэгшэд илангаяа эдэбхитэйгээр һуралсана.

Е. Фёдоров.

Аймагай газетэнүүдэй хуудаһануудһаа

Зооветеринарна һуралсал

XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой малажал дээрэ Зооветкружок эмхидхэгдэбэ. Тус кружогто хонишод, мал адуулагшад, һаалишад ба малажалай бусад хүдэлмэрилэгшэд хамта 28 хүн һуралсана.

Кружогые зоотехник Путинцев хүтэлбэрилдэг. Мүнөө 4 заняти үнгэргөөд байна. Эдэ занятинууд «СССР-тэ малажалые хүгжөөхэ гол зам», «Тэжээлэй шанарые шэнжэлэлгэ», «Эдээлүүлгые нормотой болгохо ба фермэ дээрэ тэжээлые хэрэглэхэ түсэб» гэһэн темэнүүдээр хэгдээ.

(«За большевистские темпы» Мухаршэбэрэй аймагай газетэ).

Полеводуудай амжалта

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой полеводууд биологическа түрүү наукые нэбтэрүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ хойто зүгэй райондо энээнэй урда тээ үзэгдөөгүй үндэр ургаса туйлаба. Тэдэнэр гектар бүриһөө 20 центнер хара таряа хуряагаа.

(«Красный Баунт» Ваунтын аймагай газетэ).

Хабарта һайнаар бэлэдхэнэ

Дээдэ - Илькын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд тарилгада бэлэдхэлгээр ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. 200 гектар талмай дээрэ саһа тогтооһон, 3400 ашаа наг шэбхэ тарянай газар дээрэ гаргаһан байха юм.

Энэ колхозой түмэршэ дархашуул И. В. Сталинай 70 наһанай ойе ажалай дэбжэлтээр угтабад. Декабриин 21-дэ плугуудаа сүм заһабарилжа дүүргээ. Мүнөө селянкэ болон хүдөө ажахын бусад зэр зэмсэгүүдые заһабарилжа байна.

(«Путь Сталина» Заиграйн аймагай газетэ).

Библиотекэ баригдаба

Аймагай пентр Турунтаево тосхондо шэнэ библиотекэ баригдаба. Турунтаево тосхоной арад зон мүнөө болбосон түхэлтэйгөөр түхеэрэгдэһэн библиотекэтэй боложо, сүлөөтэй сагтаа газетэ, журнал, ном уншажа, культурнаар амардаг болохонь.

Һаяар энэ библиотекэ ашаглалгада оруулагдаха байна.

(«Знамя победы» Прибайкальска аймагай газетэ).

Хүгжэлтын замаар

Уланай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 1949 ондо малажалые хүгжөөхэ жэлэйнгээ түсэбые 1950 оной январиин 1-дэ дүүргэбэ. Мүн хүрэнгэеэ сүм хаажа дүүргээд, хабарай тарилгые бэлэдхэл һайнтайгаар угтажа байна.

Энэ колхоз 1950 он соо малажалые хүгжөөлгөөр ба зоотехническэ барилгануудые бодхоолгоор дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаба. Һаяар радиоточконуудые 100 хүрэтэр, электролампочкануудые 300 хэһэг хүрэтэр олошоруулхань. Мүн энэ жэлдэ 400 хүнэй һууритай клуб баригдаха юм. Тэндэнь библиотекэ нээгдэхээр хараалагдана. Мүн колхознигуудта 4 шэнэ гэр барижа үгэхэ байна.

(«Баргузинская Правда» Баргажанай аймагай газетэ).

Агрономуудай үүргые бүри дээшэлүүлхэ

(Агрономуудай республиканска суглаанһаа)

1950 оной январиин 6—7-ной үдэрнүүдтэ республикын хүдөө ажахын Министерствын дэргэдэ агрономуудай суглаан үнгэргэгдэбэ. Суглаанда хабаадагшад «1950 ондо хүдөө ажахын культурануудай ба сабшалангай ургасые дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд тухай», «Колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлгэдэ агрономуудай үүргэ ба зорилгонууд тухай» асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна.

Нэгэдэхи асуудалаар БМАССР-эй хүдөө ажахын Министрын орлогшо нүхэр Д. Лесик элидхэл хэлэхэ зуураа, тарианай болон үбһэ ногооной ургасые дээшэлүүлһэн түрүүшүүлэй туйлалтануудые харуулба. Социалистическэ Ажалай геройнууд Киселев, Конева, мүн түрүүшүүл Улзытуев, Торгашин ба бусад хэдэн олон нүхэд агротехническэ заабарииые бодото дээрэнь бэелүүлһэнэй ашаар үндэр ургаса хуряагаа. Тиихэдэ хэдэн олон колхозууд ургаса хуряалгаар 1949 оной гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Жэшээлхэдэ, Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз 1600 гектарһаа дунда зэргээр га бүриин 12,5 центнер шэниисэ хуряагаа.

Гэбэшье, республика соомнай тэжээлэй ба техническэ культурануудые тариха түсэб дүүргэгдэнэгүй. Үнгэрэгшэ жэлдэ тарилгын түсэб хартаабхаар—97, махоркоор —51, олонжэлэй ногоогоор—22 процент дүүргэгдэһэ.

Үбһэ ногооной ургаса бага байгаа. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын аймаг гектар бүхэнһөө дунда зэргээр оройдоо 3,4 центнер үбһэ хуряаһан байна. Имэ байдал имагтал сабшалангай газарые һайжаруулха хэмжээ-ябуулгануудай хүсэдөөр дүүргэгдэдэггүй, энэ шухала хэрэгтэ агрономуудай тон бага анхарал табидаг байһанһаа болоно. Түрүү луговодуудай (Батышев ба бусадай) дүй дүршэл хаа хаанагүй үшөө хүсэдөөр нэбтэрүүлэгдэнэгүй.

Нүхэр Лесик элидхэл соогоо эдэ дутагдалнуудые усадхаха талаар тодорхой заабари үгэбэ.

Кабанскын аймагай ахалагша агроном нүхэр Залуцкий хадаа кондицида хүргэгдэһэн, яровизированнэ үрһөөр хэрээһэлүүлжэ тарилга хэдэг болоһон дээрэһээ манай аймаг һүүлэй үедэ жэл бүри тарианай ургасые дээшэлүүлжэ байна гэжэ тэмдэглээд, минеральна үтэгжүүлгын зүбөөр хэрэглэгдэдэггүй байһан ябадалые эрид шүүмжэлээ.

Хэжэнгын аймагай ахалагша агроном нүхэр Максимов хадаа «ажаллаха хүнүүднай үсөөн, ондоо тээһээ муу шанартай үрһэ абагабди» гэжэ өөһэдынгөө харюусалгагүй ябадалые үмөөрэхэ һэдэлгэ гаргаба. Тиин энэ суглаанда хабаадагшадай зүгһөө эрид шангаар шүүмжэлэгдэбэ.

Нэгэдэхи асуудал тушаа нүхэд Мадасов (Мухаршэбэр), Коркин (Сельхозснаб), Левенко (Мичуринай нэрэмжэтэ үрэ жэмэстэ станци), Грачкин (Тори) ба хамта 15 хүн үгэ хэлээ.

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министрын орлогшо нүхэр К. Абрамов удаадахи асуудалаар элидхэл хэһэн байна. Элидхэлшэ болбол артелиин Уставые эбдэхэ ябадалай үшөө эсэслэгдээгүй байһые тодорхойлбо. Хүдөө ажахын зарим мэргэжэлтэд колхозые эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлхын орондо, харин өөһэдөө артелиин Уставые эбдэдэг байһан баримтанууд үзэгдэнэ гэжэ хэлэбэ.

Үгэ хэлэгшэд нүхэд Прибыльский, Буралаев, Веточников ба бусад өөһэдынгөө колхозуудай тоосоото суглаануудые үндэр хэмжээндэ үнгэргэхэ, мүн участково агрономуудай үүргые дээшэлүүлхэ тушаа хэдэн шухала дурадхалнуудые оруулба.

Хэлсэгдэһэн асуудалнуудаараа тус суглаан тодорхой шиидхэбэринүүдые баталан абаа. Иигэжэ ургаса дээшэлүүлхэ ба артелиин Уставые наринаар сахиха ябадалда агрономуудай гол үүргэтэй байһаниинь улам тодорхойлогдоо

Адуушан Аюшеевэй амжалта

Эрид үндэр хабсагайн эрмэг ...гүүрхи зүргэ харгыгаар гүйлгэн *сөёрходо хүлөө* алдадаггүй хүлэгүүд Ахын аймагта олооро үдэ...эг байна.

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой адуун һүрэт түргэнөөр үдэнэ... Матамал хүзүүтэй, моро-монсорхон баетэй, үндэр суурагар ...лтэй унагад үүрһээлдэнэ. Хүн... солбон гуна даагад тооһо ...ана бодхоон хүшуурна. Хээли ...рэн томонууд адуун оршон ...ронииые бүрхөөнэ. Энэ хадаа Жап Убушеевич Аюшеевэй харуулдаг һүрэг гээшэ.

Нүхэр Аюшеев колхоздоо хэдэн ...элэй турша соо ахалагша адуушаар хүдэлмэрилнэ. Шуурган ...лхин, шоно гарюуһапууд энэ һүрэгтэ хэдэн оло дахин «добтололго» хээд үзэһэн байха юм. Теэд, Жап Убушеевичын оролдолго, патриотическа үнэн сэхэ сэдьхэлынь һаад түбэг бүхэниие хэзээдэ булидаг.

Үнгэрэгшэ 1949 он соо тон ехэ магтаалта амжалта туйлаа. 100 гүүнһээ 99 унага абажа, бүтэн бүринөөр түлжүүлээ. Энэ амжалта амарханаар туйлагдаагүй. «Гүүднай бултадаа ороондо ороо гү, ямар гүүн хэзээ дэлгэнээб, хэзээ түрэхэб, ехээр гүйлдэнэгүй гү, саг соогоо уһална, өдеэлнэ гү» гэхэ мэтын хэдэн олон асуудалнууд түрүү адуушын сэдьхэл бодолдо хододоо ябадаг.

Г. Борисов.

Уншагшадай бэшэгүүдһээ

Ажалшадай эрилтэдэ анхаралтайгаар хандаха

„Бээлэйгүйгөөр хүдэлмэрилхын аргагүйл"...

Кырэнэй сельпогой эдеэ хоолой магазин соо угаа хүйтэн байдаг. Эд хэрэглэгшэд улаан зогсожо даараха дурагүй дээрэһээ продавецһээ түргэнөөр ажаллахые зүб зүйтэйгөөр эридэг байха юм. Тиихэдэнь продавец иигэжэ харюусана:—«Харана гүт, ямар хүйтэн гээшэб! Бээлэйгүйгөөр хүдэлмэрилхэ аргагүйл».

Энэ сельпогой культмагазин соо баһал имэ хүйтэн байдаг. Хүнэй гармони үзэхэдэ «хөөргэнь хүршэнхэй аад, дуугаргажа болохогүй» гэжэ, ном хулалдажа абаха гэхэдэ «хүйтэн аад номуудаа задалха аргагүй» гэжэ продавецань харюусажа байдаг.

Худалдаа наймаа культурнаар эрхилхэ эрхэ нүхэсэл байгуулха тухай бодожо үзэхөөр болоо гэжэ Кырэнэй сельпогой хүдэлмэрилэгшэдтэ һануулагдана.

С. Андыков.

Барилгын хэрэглэлнүүдые асарнагүй

Курумканай аймагай центртэ һүүлэй үедэ шэнэ барилганууд олоор бодхоогдожо байна. Аймагай эмхи зургаанууд, хүдэлмэришэд, албахаагшад ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд 1949 оной июнь һараһаа эхилээд, Октябрьска революциин 32 жэлэй ой хүрэтэр 108 гэр баряа. Мүнөө үшөө 39 гэр баригдажа байна.

Гэхэ зуура, Курумканай аймпотребсоюз (түрүүлэгшэнь нүхэр А. Жаркой) сонхын шэл, хадааһа, гэр хушаха түмэр, пеэшэнэй шэрэм, үүдэнэй барюул гэхэ мэтын зүйлнүүдые асаржа худалданагүй. Тиимэһээнь барилгын хүдэлмэридэ ехэхэн һаад ушарна.

В. Будаев, албахаагша.

Малшадта эд бараа худалданагүй

Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын сомоной сельпо тус сомоной колхозуудай малшадта эд бараа абаашажа худалдадаггүй байна. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой малшадта 1948, 1949 онуудта эд бараа абаашажа худалдаһан ушар нэгэшье удаа үзэгдөөгүй.

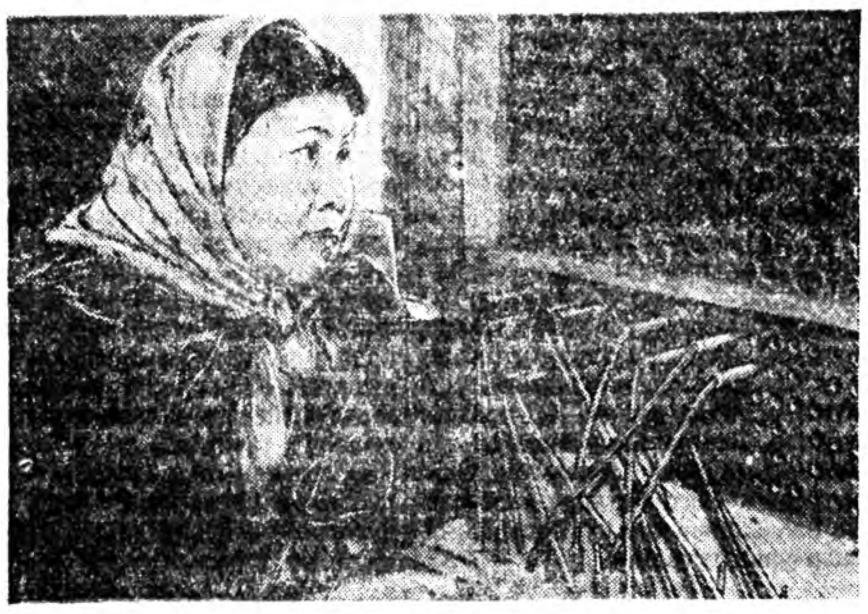
Мүнөө, илангаяа үбэлэй үедэ малажалда байгшад ниитынгээ малые тобир тарганаар ондо оруулхын түлөө үсэд шангаар тэмсэжэ, сүлөөгүй байнад. Тиимэһээ малшадта эд бараа абаашан худалдажа байха гээшэ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй шухала уялга мүн.

Э. Гуроракшиева, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

Муугаар хүдэлмэрилдэг магазин

Мухаршэбэрэй аймагай Октябриин сомоной «Шэнэ байдал» колхозой дэргэдэхи Октябрьска сельпогой № 2 магазинай гэр үбэлдэ саг соогоо бэлэдхэгдээгүй ба түлеэгээр хангагдаагүй байшоо. Тиимэһээ мүнөө худалдаа наймаан муугаар ябуулагдана. Ехэнхидээ хаалтатай байдаг.

Энэ магазиниие даагша-продавец нүхэр Омбоева эдэ дутагдалнуудаа усадхаха талаар сельпогойнгоо правлениин урда ямаршье эрилтэ табинагүй. **А. Эрдынеев.**

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз республика дотороо эгээн түрүүн колхозно тосхоноо телефонизацилжа эхилээ һэн. Мүнөө колхозой конторо, малажалай фермэнүүд, колхознигуудай байранууд болон бусад олон газарнуудта хамта 65 телефонно аппаратууд толхоглонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: телефонистска Цыбык Данзанова ажалдаа. **М. Минеевэй фото.**

Самодеятельнэ искусствын идейнэ хэмжээе дээшэлүүлхэ, үргэдхэхэ

Улан-Удын ажалшадай депутадуудай Городской Соведэй гүйсэдкомой ба ВКП(б)-гэй Горкомой шиидхэбэриин ёһоор, 1950 оной январиин 1-һээ эхилээд, мартын 1 хүрэтэр городой уранһайханай самодеятельностиин кружогуудай хүдэлмэриие харалга үнгэргэгдэхэ байна.

Энэ харалга хадаа самодеятельнэ искусствын идейнэ ба уран һайханайнь хэмжээе улам саашаданъ һайжаруулха, уранһайханай самодеятельностиин коллективүүдтэ хүдэлмэришэдые, албахаагшадые, тэдэнэй гэр бүлынхидые олоор хабаадуулха, эрхим һайн коллективүүдые, шадамар бэрхэ наадагшадые тодоруулха гэһэн зорилготой.

Тиихэдэ, уранһайханай самодеятельность хадаа советскэ арадай баян культурые, социалистическэ ажалай баатаршалгые, советскэ патриотизмые, ажалшан арадай культурна ургалтын хэмжээе харуулха байна. Энэ харалгада предприятинуудай эмхи зургаануудай, культурын байшангуудай ба ордонуудай, клубуудай, улаан булангуудай, һургуулинуудай уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд өөһэдынгөө бэлиг шадабаринуудые харуулха юм.

Бурят-монгол арадай дуушад, танцорнууд, үльгэршэд, гоё һайханаар уншагшад болон бурят-монгол хүгжэмэй инструмент дээрэ бэрхээр наадагшадые элирүүлэн оложо, энэ харалгада олоор хабаадуулха шухала.

Клубуудта, культурын байшангуудта туһалхын тулада театрнуудай ба филармониин артистнар — мэргэжэлтэд альгээгдэнхэй.

Уранһайханай самодеятельностиин харалгые хүтэлбэрилхэ городской, районно комиссинууд томилогдоо, тэрэшэлэн предприятинууд, эмхи зургаанууд, һургуулинууд, культурын байшангууд ба бусад газарнуудта комиссинууд бии болгогдонхой. Тэдэнэр харалгые эмхидхэлсэхэ, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ уранһайханай самодеятельностиин кружогуудай хүдэлмэридэ туһаламжа үзүүлхэ зорилготой.

Коллективүүдтэ харалга үнгэрэһэнэй һүүлээр (февралиин 10-һаа урда тээ) районно харалга эмхидхэгдэжэ, уранһайханай самодеятельностиин шалгаржа гараһан коллективүүд өөһэдынгөө шадабариие тэндэ харуулха байна. Тиихэдэ, февралиин 10-һаа мартын 1 хүрэтэр Городской харалга болохо юм. Һүүлэрнь, городой ажалшадта зорюулһан түгэсхэлэй концертдэ эгээл шалгарһан коллективүүд, эрхим наадагшад хабаалдаха байна.

Мүнөө клубуудта, улаан булангуудта, һургуулинуудта болон предприятинуудта уранһайханай самодеятельностиин кружогуудта хабаадагшадай тоо тон ехээр олошороо.

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой культурын Ордондо, заводской улаан булангуудта уранһайханай кружогуудта айар 750 хүн хабаадажа, тус харалгада бэлэдхэлые эршэмтэйгээр ябуулна. Улан-Удын паровозно деподо, промкооперациин Управленидэ ба бусад газарнуудта уранһайханай самодеятельностиин кружогууд эмхидхэгдээ.

Гэхэ зуура, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай ба байгуулагдаһан комиссинуудай зүгһөө энэ харалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие унжагайруулжа байһан ушарнууд үзэгдэнэ. Пригороднэ районой культурын байшангууд, Механидай. Мяха-консервын комбинадай клубуудта энэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Партийна, профсоюзна, комсомольско организацинуудай ба культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд хадаа уранһайханай самодеятельностиин саашадаа хүгжэхэ ябадалые бодотоор хүтэлбэрилхэ зэргэтэй.

Манай орондо уранһайханай самодеятельность угаа үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Энэ хадаа советскэ арад зониие идейнэ талаар хүмүүжүүлгын хүсэтэ зэбсэг, тэдэнэрэй культурна хэмжээе, коммунистическэ мэдэрэлые үргэхэ шухала зэбсэг байһаниинь эли. Тиимэ дээрэһээ, уранһайханай самодеятельностиин идейнэ хэмжээень дээшэлүүлхын түлөө шанга тэмсэл ябуулха ёһотойбди.

Н. Паршин, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша.

Магтаалта хэрэг хаанашье һайшаалтай

Жамсаран Арьяин гэгшэ Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой малшадай хүлеэжэ байдаг эгээл хүндэтэй айлшан юм. Нүхэр Арьяин хадаа колхозойнгоо уншалгын байшангые даажа байһан үе соогоо бүхы малшадай гэр байрада ябажа, газетын һонинуудые саг үргэлжэ дуулгадаг, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, элдэб һонин номуудые абаашажа үгэдэг байна.

Тиин, өөрынгөө хубита ажалые улам һайжаруулха, малшадта хэрэгтэй элдэб номуудые захилаар абаашажа үгэхэ, тэдэнэрэй дунда гэгээрэл болбосоролой хүдэлмэриие ёһотой һайнаар табиха арга боломжонуудаа тооложо үзөөд, нүхэр Арьяин нээмэл бэшэгтэйгээр республикын бүхы избачуудта хандаһан байгаа.

Нүхэр Ж. Арьяинай нээмэл бэшэгые хаа хаанагүй магтан һайшаажа, колхозно избачууд, библиотекарьнүүд тэрээнэй жэшээгээр ажаллахын түлөө оролдожо байнад. Энэ хэрэгтэ республиканска гэгээрэл болбосоролой эмхи-зургаанууд мүн лэ ехэхэн туһаламжануудые үзүүлжэ эхилэнхэй.

Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын хүдэлмэрилэгшэд нүхэр Арьяинай бэшэгые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, үүсхэлтэй избачын ажалда туһалхын түлөө «Улаан Оронго» колхозой малшадта хэрэгтэй шухала номуудые суглуулжа эльгээһэн байна. Тиихэтэй хамта, республиканска библиотекэ болбол «Улаан Оронго» колхозой малшад Бимба Санжиевта, һүнэй-товарна фермын гүүртые даагша Булажап Тулбуреевтэ, ахалагша чабан Пунцуг Бадмаевада, һаалишан Бимба Цыремпиловада тус бүридэнь һонирхолтой номуудые почтоор эльгээһэн байха юм. Тэдэнэртэ Сталинска шангай лауреадуудай бэшэһэн уранһайханай номууд, манай орон соо өөһэдынгөө габьяата ажалаар алдаршаһан түрүү малшадай ажалайнь дүй дүршэлые харуулһан номууд эльгээгдэһэн байна.

Тус колхозой малшад эдэ номуудые абаад байхадаа, республиканска библиотекын хүдэлмэрилэгшэдтэ иигэжэ бэшээ: «Таанарай эльгээһэн бэшэгүүд ба номуудые бидэнэр абажа тон ехээр баярлаабди. Саашадаа һонирхолтой номуудые олоор эльгээжэ байхые, улам ехэ барисаатай байхые хүсэнэбди».

Колхозно малшадтай почтоор дамжуулан *(ямаршье түлбэригүйгөөр)* ном абалсаха ябадал хадаа манай республика соо энэ жэлдэ нилээд ехээр дэлгэрээ. Республиканска библиотекэ хадаа үнгэрһэн жэлэй һүүлшын һарада Закаменай, Ториин, Кударын, Иволгын ба бусад хэдэн аймагуудай малшадта почтоор дамжуулан, һонирхолтой номуудые эльгээдэг, уншаһанайнь һүүлээр тэрээнэй гэдэргэнь тушаан абадаг болоһон байна.

Мүнөө үедэ республикын бүхы аймагуудһаа колхознигууд, багшанар, агрономууд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд, промкомбинадуудай, леспромхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, заочно һуралсажа байдаг студентнүүд, ажалшад өөһэдынгөө дуратай, һонирхолтой номуудые абажа уншадаг болонхой.

Нүхэд колхозно избачууд, библиотекарьнүүд! — хүдөө ажахые улам саашань хүгжөөхэ, адуу малайнгаа тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө үнэн шударгыгаар тэмсэжэ байһан колхознигуудта һонирхолтой номуудые гэр байрадань абаашажа үгэе, тэдэнэрэй улам һайнаар, улам эмхитэйгээр ажаллаха хэрэгтэнь туһалая, — гэжэ уряалһан Жамсаран Арьяинай болон бусад нүхэдэй магтаалтай ба һайшаалтай жэшээгээр ажаллая!

Д. Жарков.

ЗООТЕХНИЧЕСКЭ КРУЖОГУУДТА ТУҺАЛАМЖА

5. Үнеэдэй һү үгэлгые хайшан гэжэ дээшэлүүлхэб

* * *

(Дымбрыл Жапова—Сэлэнгын аймагай Загастайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалиша малшан)

* * *

...н 20 жэлэй турша соо колхозоо һаалишаар хүдэлмэрилнэб. ...лэй 6 жэлнүүдтэ племенной ...лай фермэ дээрэ ажалланаб. ...6 жэлэй турша соо бэедэ ...жа абаһан 10 үнеэнһээ 62 ту... абажа, хоролтогүйгөөр тэнжээ... ба 98.459 литр һү һаажа, кол...доо тушааһан байнаб.

1949 ондо үнеэн бүриһөө 2000 ...һөө дээшэ һү һаагааб. Зарим ...һээ бүри ехэ һүн һаагдаа. ...жээлхэдэ, «Боргойка» гэжэ ...эмни 279 үдэр соо —2491 литр, ...ран» гэжэ үнеэн —2511 литр үгөө. Өөрынгөө хүдэлмэриин ...үүд тухай тобшохоноор хэлэхэ ...аа, би дүй дүршэл тухайгаа ...бага бэшэхэ хүсэлэнтэйб.

...ТҮРЭХЭ ҮНЕЭДЫЕ ҺАЙНААР ...УУҺАЛХА БА ЭДЕЭЛҮҮЛХЭ ХЭРЭГТЭЙ.

Үнеэдые түрэхэ дүтэлшэтэрынь ...а ябадал тон буруу гээшэ. ...и түл абахын ба һү ехээр һаа... түлөө үнеэдые түрэхэһөөнь ...70 хоног урид шаргаэхэ хэ...й. Энэ хугасаа соо тэдэниие ... үбһөөр, корнеплод, концент... болон силос гэхэ мэтын һайн ...ртай тэжээлнүүдээр эдеэ... ...а шухала.

...рэ хэлэһэнээ би иимэ баримта тодорхойлхо байнаб: 1945 ... үнеэдни үбһэ тэжээлээр дутаа байһан юм. Тиимэһээ «Люба» ... үнеэнэй түрэһэн тугал оройдоо 29 килограмм амидын шэгнүүртэй ба тэрэ үнеэмни үдэр соо 6 литр һү үгэдэг байгаа. Теэд, 1948 ондо би энэ үнеэгээ эдеэлүүлгэ болон байдал ...ыень зүбөөр эмхидхэжэ, ...аша үрэ туйлааб. Тэрэмни ... килограмм амидын шэгнүүртэй тугал түрэжэ, үдэр бүри 14 литр һү үгэдэг болоо һэн.

2. ҺААМХАЙ ҮНЕЭДЫЕ ЗҮБӨӨР ЭДЕЭЛҮҮЛХЭ ШУХАЛА

Үнеэнһээ һү ехээр һаахын түлөө, тэрэниие зүбөөр эдеэлүүлхэ, харуулһалха хэрэгтэй. Зунай үедэ манай фермынхид һайн ногоотой бэлшээринүүдые шэлэн оложо, үнеэдээ хододоо нүүлгэн адуулдаг ба саг соонь уһалдаг юм. Июнь, июль һаранууд соо бидэ үнеэдээ һүниндөө адуулаад, сүүдхэдөө 3 дахин һаадаг һэмди. Тиихэдэмнай малай һү үгэлгэ горьтой дээшэлдэг байгаа.

Үбэлэй үедэ һү ехээр һаахын түлөө би үнеэн бүхэндэ дунда зэргээр 10 килограмм үбһэ, 14 килограмм силос ба 6—8 килограмм турнепс эдюулдаг байнаб. Гэбэшье, үнеэдни бултадаа адли нормотой бэшэ. Үнеэнэй эдихэ нормые бидэ зоотехнигтэй сугтаа табидагбди. Тиихэ зууртаа, үнеэн бүхэнэй амидын шэгнүүрые, һаагдажа ябаһан үеыень, һү үгэлгыень хараадаа абадаг байнабди.

Гадна, һаалиша бүхэн үнеэдэйнгээ аяг зангынь, эдихэ дуурыень һайнаар мэдэхэ ёһотой. Тэрэнэй үндэһөөр тэжээлэй рацион табихада бэлэн байдаг.

Тэжээлые малда эдюулхэһээ урид тэрэниие һайнаар буйлуулха хэрэгтэй. 1948 онһоо урда тээ һолоомо буйлуулангүй, тэрэ зандань малда эдюулдэг һэмди. Теэд, 1948 онһоо хойшо тэжээл буйлуулха аргатай боложо, мүнөө һолоомо, михиинэ болон бусад бүдүүн тэжээлнүүдые һайса хэршэжэ, ууралтуулжа, нюхажа, зөөлэн ба амтатай болгоод, үнеэдтэ үгэдэг байнабди. Иигэжэ эдеэлүүлхэдэ үнеэд һүтэй болодог. Урдань бидэ силос, турнепс гэхэ мэтэ шэмэтэй тэжээлнүүдые имагтал хабарай сагта малда эдюулдэг һэмди. Мүнөө манай бүхы мал типовой дулаан байрануудта байдаг. Тиимэһээ тэдэндэ үбэлэй үедэ силос ба турнепс эдюулхэдэ аюулгүй болоо. Малда эдюулхэһээ урид силосые заабол гэдхээхэ ба турнепсые угааха, хэршэхэ хэрэгтэй юм. Малай тэжээл болохо корнеплодуud овощехранилище соо хадагалагдаха ёһотой.

Малые эдеэлүүлхэдээ тэдэндэ заабол дабһа үгэлсэхэ шухала.

Зарим һаалишад малдаа тэжээлыень хүл дорonь хаяжа үгөөд, өөһэдөө ябашадаг зантай. Тиигэжэ огто болохогүй. Би малай тэжээлые бага багаханаар нэмэжэ байжа үгөөд, тэдэниие хаража байжа эдеэлүүлдэг байнаб. Тиихэдэ мал дуратайгааршье эдидэг, мүн эдиһэнээ һайнаар болбосоруулдагшье байна.

3. ҮНЕЭДЫЕ ЗҮБӨӨР ҺААХА ХЭРЭГТЭЙ

Түбхын түрүүндэ, һаалишад үнеэдээ ходо нэгэ сагта һааха ёһотой. Би үнеэ һаалгада эртээнһээ бэлэдхэдэг байнаб. Үнеэдээ һаахаһаа урид гэраа, һү һаадаг хүнэгөө һайса угаадагби. Гадна, үнедэй дэлэнгые бүлеэн уһаар угаагаад, аршаха хэрэгтэй. Гарайнгаа альгануудаар бажуужа, һөөлжүүлжэ һаахада үнеэнэй дэлэн эльбэгдэжэ, һүниинь һайнаар гарадаг. Һаахаһаа урид ба тэрэнэй һүүлээр үнеэнэй дэлэнгые эльбэхэ хэрэгтэй юм. Мүн үнеэдые шабхажа һааха шухала. Энэ хадаа, нэгэ талаар, һүнэй тоһолигые дээшэлүүлнэ, юундэб гэхэдэ, дэлэнгэй эгээ һүүлшын һүн үлүү ехэ тоһолиг байдаг, нүгөө талаар, үнеэнэй дэлэнгые элдэб үбшэнһөө һэргылнэ. Тиимэһээ би үнеэдээ ходоо хоёр дахин эбилгэжэ һаадаг би.

* * *

Манай партии, правительство болон агууехэ вождь, багша Сталин колхознигууд тухай үдэр бүриин анхарал оролдолго гаргана. Малшадта нэмэлтэ түлбэри үгэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол хадаа малажалые хүгжөөлгэдэ хүсэтэ зэбсэг болоно үгэбэ.

Би энэ тогтоолдо харюу болгон, 1950 ондо бүри ехэ амжалта туйлаха байнаб.

П. ДАМДИНЖАПОВ

Залуу патриот

hуралсалhаа гадуур hургуулидань олонитын худэлмэри ургэнөөр ябуулагдана. Углөөгуур гимнастика болодог, удэшэндөө суглаанууд, кружогуудай хэшээлнууд унгэргэгдэдэг, шатар даам табилга хододоо болодог. Кино, концерт, танца турга тургэн унгэргэгдэжэ байдаг. Нэгэ угөөр хэлэхэдэ, hуралсалайнь, амаралтын сагууд янза бүриин хэшээлээр, оло нийтын ажалаар, турэл бүриин зугаа наадаар хододоо нэбтэрэнхэй байдаг. Ремесленнэ училищи хадаа эдир нухэдэй эгээл дутынь турэл газар болонхой. Батын бүхы hанал хусэлынь, ажабайдалынь училищиингаа зорилготой таhаршагуйгөөр гагнагданхай.

Хабарай тулэг боложо, хамаг узэглэл нажарай шэнжэтэй болонхой... Уур сайжа, удэрэй тэмдэг орожо байгаашье hаань, электрын хурса гэрэл яарhан зандаа. Бата, тэрэнэй нухэр Павел хоёр столой хоёр тээ ехэ лэ сулөөгуй хэбэртэй hуунад. Тэдэнэр эртэ бодожо, энэ удэрэйнгөө хэшээлдэ бэлэдхэжэ байбэ. Урдань «Паровозуудай зохёон байгуулалта» гэhэн hуралсалай ном байна.

—Техникэ шудалха гээшэшни угаа hонирхолтой юм байна. Энэ хэрэгтэ бүхы хусэеэ угахэб. Пухэр, яалтай гээшэб? Паровозуудай зохёон байгуулалта, баhа ород хэлэн — эдэ хоёр намайешни hунаажа байнал. Косилка паровоз хоёршни илгаатайшаг байна даа — гээд, Бата наадантаяа холин дуугарха зуураа, — шинийнгээ халуун туhаламжые хэзээдэшье мартахагуйб, — гэжэ унэн зурхэнhөө хэлэнэ.

— Юун туhаламжа гэжэ даа... Ши физикэ, математика, литературада ба технологиин ундэhэнуудтэ hайнаар hуража, намдаа хэды шэнээн туhалнабши, —гээд, Павел шангарна.

Номоо уншажа байтараа, конспект зохёонод. Конспект соонь паровозой, мун тэрэнэй частьнуудай зурагууд байна. Лишэ тиишэнь hалаатуулан татаhан зурлаахайнуудай узуурта элдэб частьнуудай нэрэнууд бэшэгдэнхэй. Хирэ болод гээд лэ тэрэ хоёр хоорондоо губэр шэбэр хөөрэлдэнэ, бага зэргэ буляалдаашье абанад. Хани нухэдэй хамтын оролдолго ехэл аша урэтэй байна. Эхэ оронойнгоо шэнэ hалбаралтын тулөө тэмсэлдэ оролсохо найдамтай мэргэжэлые олон абанад. Гэнтэ радиогой абяан хусэтэй боложо, «Москва, Москва» гэжэ манай Эхэ ороной улаан зурхэнэй агууехэ нэрэнь дуурагдаба. Уданшьегуй инаг вожлиин тубшэн голос дуулдаа hэн. Багша Сталинай: «Нухэдууд! Эсэгэ оронойми эрэгтэйшууд, эмэгтэйшууд! Германиие илаhан илалтын агуу ехэ удэр ерээ» гэhэн хандалгыень сонсохотоёо хамта, мунөөхи хоёр хул дээрээ hуха харайн болохо, ашата эсэгынгээ алтан угэнуудыень баясхалан тугэс шагнан байгаа hэн...

«Амгалан тайбанаар хугжэхэ уе эхилээ» гэжэ нухэр Сталин хэлэбэ.

—Буришье эршэмтэйгээр hуралсаха ёhотойбди гэжэ би hананаб — гээд, Бата хэлэнэ.

—Зуб хэлэнэш. Ерэхэ ёhотой удэрнай ерээ гээшэ. Зай нухэр, нухэдтөө ошоё.

Хоюулаа гуйлдэжэ гарана. Агууехэ баярай долгин бусалжа, хун бухэнэй нюурта илалтын гэрэл харагдана. Городой центртэ ажалшадай ургэн митинг боложо, агуу ехэ илалтын удэртэ зорюулагдаhан хусэтэй угэнууд хэлэгдэбэ. Бата узөөгуй юумээ узэжэ, мэдээгуй юумээ мэдээд, амгалан тайбан сагай агалаг hайханиие hанан hанан ябажа, эсэгэ эхэ хоёртоо баярай халуун амаршалгатай телеграмма ябуулаа hэн.

Техникэ шудалхын тулөө тэмсэл буришье ургэн далайсатай болоо hэн. Мунөө эдир hурагшад тусхай технологи, зуралга, автомадуудай зохёон байгуулалта, паровозуудай заhабари гэхэ зэргын нарин нигта зуйлнуудые шудалжа, удэрhөө удэртэ өөhэдынгөө техническэ мэдэрэлые улам өөдэнь ургэнэ: Училищиин hурагшад мэдэрэлтэйшье, мэргэжэлтэйшье хунууд боложо байна. hуралсалайнгаа забhарта заводто ошожо, заhабариин худэлмэридэ хабаадалсана. Мун шэнэшье паровозуудые хэлсэнэд. Бата Павел хоёр бусад хэдэн нухэдтэеэ хамта паровоз хабсарха цехтэ худэлмэрилнэ. Слесарьнууд болоjо байhан хадаа паровозой частьнуудые хабсарха, таараагуй юумэнуудыень тааруулха хэрэгтэ оролсожо, практическа талааараа ехэхэн дуршэл олонод.

—Хубууд, оролдогты, удангуй бэеэ дааhан худэлмэришэд болохот — гээд, техник-мастер Василий Иванович заадаг hэн.

Халуун оролдолгын ашаар Мамбаров Бата hуралсалдаа эрхим дунгуудые харуулаа. Уйлэдбэриин практикыешье hайнаар унгэргэбэ. Олонитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, бухы коллективэйнгээ дунда алдартай hурагша болоjо шадаа. «Мамбаров Бата, ши зоригтой хун байнаш, hанаhанаа абажа, хэлэhэндээ хурэбэш» гэжэ училищиин директор Михаил Гаврилович Кузнецов нэгэтэ Батада хэлэhэн юм. Энэ хэлэhэниинь нээрээшье зуб. Юуб гэхэдэ, Бата юунhээшье сухаряагуй, хаанашье гээгдээгуй, — тиимэ хатуу зоригтойгоор hуcаа hэн.

1946 он. Ремесленнэ училищиин hурагшад, тэдэнэй дунда Мамбаров Бата хоёр жэл соо hуралсаа. Техникые hайнаар шудалхын тулөө ургэн ехэ замаар ябажа ерэбэд. Шалгалтада бэлэдхэл амжалтатайгаар ябуулагдажа, гурэнэй экзамен эхилээ hэн. Мамбаров Бата олонхи предмедуудээрээ «таба», нэгэ хэдыгээрынь — «дурбэ» гэhэн сэгнэлтэнуудые абажа, ремесленнэ училищиие эрхим hайнаар дуургээд, 6-дахи разрядай слесарь-паровозник болоо hэн.

(*) Ургэлжэлэл. Эхининь 8-дахи номерто.

(Ургэлжэлэлынь хожом гараха)

Ухибууд амаралтаяа hайнаар унгэргэбэ

Улан-Удэ городой пионернууд болон hургуулиинхид убэлэйнгөө амаралтые угаа хухюутэйгээр, ашагтай туhатайгаар унгэргэбэ. Шэнэ жэлэй туруушын хэдэн хоногто hургуули бухэндэ ёлко тухеэрэгдэжэ, манай золто ухибууд сэнгэhэн, хухин зугаалhан, наадаhан байна. Тэдэнэр мун санаар походто ябаhан, мульhэлhэн стадионууд дээрэ конькигаар hолжорhон байха юм. Энээнhээ гадна hурагшад экскурснуудые хэжэ, паровозо-вагонно заводой, мяханай комбинадай, шэлэй заводой, сэмбын фабрикын цехуудээр ябаа.

Хубуудэй № 6 долоон жэлэй hургуулиин булэг hурагшад судно-заhабарилгын завод экскурсяар ошожо ерээ. Тэдэнэр шудхалгын цех соо элдэб детальнуудай бэлэн болохые, кузнечнэ цех соо хэмгуй ехэнууд электрическэ балтануудай ажаллажа байхые харабад.

Республиканска звенкийскэ hургуулиин 15 hурагшад hаяхан сэмбын фабрикада ошожо, сэмбын яажа нэхэгдэхые харабад. Нэгэ цехтэ ороходонь юрын ноохон угаагдажа, хатаагдажа байгаа. Ондоо цех соо тусхай hабарнууд ноохо урижа, hуулээрнь тэрэ ноохон hабагша болон ээрэгдэжэ байба.

Сэмбын бэлэн болоод гаража байхые хараад ухибууд илангаяа hонирхоо. Тэдэнэр ушөө будалгын цехтэ ороhон байха юм.

Басагадай № 2 дунда hургуулиин 4-дэхи классай hурагшад Гурэнэй типографи ошожо, газетэ болон номуудай яажа хэблэгдэдэгые хараба.

Хэблэдэг цехтэ томо рулон сэбэр саарhанай богонихон саг соо газетэнууд болон «урдажа» байхыень харабад. Мун тэдэнэр номуудта хабтаhа хэхэ цехтэ орожо, номуудые хабтаhалагшадай ажалые hонирхон харабад.

№ 8 долоон жэлэй hургуулиин булэг санашад hаяхан сэмбын фабрика хурэтэр поход хэhэн байха юм. Витя Ильин, Виталий Панкин, Боря Садовников, Олег Прослов, Женя Иванов гэгшэд эрхим санашад гэжэ тоологдобо.

Г. Чимитов.

Энээниие дуулаа гут?

1950 ондо наранай ба hарын хиртэлгэ

Мартын 18-да наран хиртэхэ. Зугөөр энэ хиртэлгэ СССР-эй территори дээрэ харагдахагуй.

Апрелиин 2-то hара дуурэнээр хиртэхэ. Московско декретнэ сагаар 22 час 09 минутада hара газарай hуудэртэ халхалагдажа эхилээд, 1 час 19 минутада (апрелиин 3) газарай hуудэрhээ гараха байна.

Сентябриин 12-то hара болбол наран газар хоёрой хоорондо орожо, нарые дуурэнээр халхалха юм. Энээнэй зарим хубинь СССР-эй бухы территори дээрэ шахуу харагдаха байна.

Сентябриин 26-да hара дуурэнээр хиртэхэ юм. Энэ хиртэлгэ СССР-эй баруун хубида уурэй сайхын урда тээхэнэ харагдаха байна.

Хитадай Арадай республикатай дипломатическа харилсаануудые тогтоохо тухай Израилиин шиидхэбэри

ТЕЛЬ-АВИВ. Хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhоор, Израилиин правительство болбол Хитадай Арадай республикатай дипломатическа харилсаануудые тогтоохо тухай шиидхэбэри гаргаа.

Хитадай Арадай республикатай дипломатическа харилсаануудые тогтоохо тухай Даниин дурадхал

КОПЕНГАГЕН. Датска гадаадын хэрэгуудэй министр Расмуссен гэгшэ Хитадай Арадай республикын гадаадын хэрэгуудэй министр Чжоу Энь-лайда телеграмма эльгэбэ. Тэрээн доторынь иигэжэ хэлэгдэнэ: Датска правительство хадаа Хитадай Арадай республикые мэдэрээд, тэрээнтэй дипломатическа харилсаануудые тогтоохо гэжэ хусэнэ.

Ромулода ба Трюгве Лидэ Чжоу Энь-лайн эльгээhэн телеграмма

ПЕКИН. Синьхуа агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Арадай Центральна правительствын гадаадын хэрэгуудэй министр Чжоу Энь-лай ООН-эй Генеральна Ассамблейн Туруулэгшэ Ромулода, ООН-эй Генеральна Секретарь Трюгве Лидэ, Аюулгуйн Соведэй гэшуун гурэнуудэй—СССР-эй, США-гэй, Франциин, Англиин, Экводорай, Индиин, Кубын, Египедэй ба Норвегиин правительствонуудта иимэ удхатай телеграмма эльгээгээ:

«Хитадай Арадай республикын арадай Центральна правительство болбол нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Аюулгуйн Соведтэ хитадай гоминдановска хархис этэгээдуудэй улэгдэлнуудэй тулөөлэгшэдэй байлгые хуули бусада тоолоод, тэдээниие Аюулгуйн Соведhээ гаргахые шухалашална.

Энээн тухайда тусхай мэдээсэн, Хитадай Арадай республикын арадай Центральна правительство болбол дээрэ дурсагдаhан хараа бодолые анхаралдаа абажа, энээнэй ундэhөөр зохихо хэмжээнууд абтаха бэзэ гэжэ найдана».

Венгриин арадай ажахы 1950 ондо

БУДАПЕШТ. Булапештскэ радиогой мэдээсэhэнэй ёhоор, 1950 ондо—табанжэлэй тусэбэй туруушын жэлдэ Венгриин хундэ промышленность нилээд ехээр хугжэхэ байна. Хундэ промышленностьдо оруулагдаха капиталовложени болбол 1950 ондо 1949 онойхидо орходоо 65 процентээр ургаха юм.

Мунөө жэлдэ Дисшдьер ба Озд городуудта металлургическа заводууд худэлмэрилжэ эхилхэ ба листопрокатна шэнэ заводой барилга дуургэгдэхэ байна. Гадна, машино-бутээлгын 9 шэнэ заводууд ашаглалгада оруулагдаха. Автомобильна промышленность ба шахтануудта хэрэглэгдэхэ тухеэрэлгэнуудые уйлэдбэрилдэг промышленность саашадаа хугжэхэ юм. Хундөө ажахын машина бутээлгын промышленность дизельнэ тракторнуудые гаргажа эхилхэнь.

1950 оной тусэб болбол ажалшадай гэр байрын барилгые ургэдхэхэ гэжэ хараална.

Румыниин ажалшадай уйлэдбэриин амжалтанууд

БУХАРЕСТ. Румынска арадай республикын 300-hаа дээшэ предприятинуудай коллективууд бури 1949 оной декабриин тэнгээр жэлэйнгээ тусэб дуургээ. Ороной ажалшад болбол 1950 ониие ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаа. «Оцелул рошу» гэжэ заводой булад хайлуулагшад январиин 2-ой удэр тусэбөөр хараалагдаhанда орходоо 30 процент улуу булад хайлуулаа. «Республика» гэжэ трубопрокатна заводой токарь, олон станок дээрэ худэлмэрилдэг Никола Шерванецку гэгшэ удэрэйнгөө даалгабариие 160 процент дуургээ. Энэ заводой прокатна цехын заhабариин худэлмэришэдэй бригада прокатна станай капитальна заhабариие болзорhоонь 48 часаар урид дуургээ.

Болгариин ой модоной ажахы

СОФИЯ. Болгариин ой модоной ажахын Министерство болбол эмхидхэгдэhэнhээ хойшо унгэрhэн жэлэй турша дотор өөрынгөө худэлмэридэ ехэхэн амжалтануудые туйлаа. Модо бэлэдхэлэй, модоной материалнуудые уйлэдбэрилгын ба арад зондо тулеэ тулишэ угэлгын жэлэй уйлэдбэриин тусэб болзорhоо урид дуургэгдээ.

Арад зоной туhаламжаар Министерство болбол 32 мянга шахуу гектар талмай дээрэ модо таряа. Гандуу районуудта, илангаяа Добруджедэ, 350 километрhээ улуу газарта поли хамгаалгын модото полосанууд таригдаа.

Болгариин ой модоной худэлмэрилэгшэд Советскэ Союзай дуй дуршэлые өөhэдынгөө худэлмэридэ ургэнөөр хэрэглэнэ.

Болгарска туруушын элеваторнууд

СОФИЯ. Болгарида нарижуулагдаhан томо томо элеваторнууд баригдажа байна. Заводууд болбол тус барилгануудта хэрэглэгдэхэ тухеэрэлгэнуудые амжалтатайгаар уйлэдбэрилнэ. Добруджедэ болон Селистр, Генерал-Тошево ба Толбухин городуудта болгарска туруушын элеваторнууд хабсарагдажа байна. 1950 оной майн 1 хурэтэр ороной элдэб пунктнуудта ушөө 17 иимэ элеваторнууд баригдаха юм.

Маньчжуриин предприятинуудай амжалта

ПЕКИН. Синьхуа агентствын Мукденhээ дамжуулhанай ёhоор, Маньчжуриин промышленна предприятинууд болон шахтанууд 1949 онойнгоо уйлэдбэриин тусэбуудые дуургэhэн ба улуулэн дуургэhэн байна. Маньчжуриин гурэнэй шахтанууд тусэбуудээ болзорhоонь урид дуургэжэ, 7,3 миллион тонно шулуу нуурhэ угөө. Мукденскэ машина бутээлгын гурбадахи завод тусэбөө 33 процентээр улуулэн дуургээ. Велосипеднэ завод тусэбөө хоёр дахин улуулэн дуургээ.

Японско сэрэгэй гэмтэ нюурнуудай зэрлиг ябуулганууд тухай

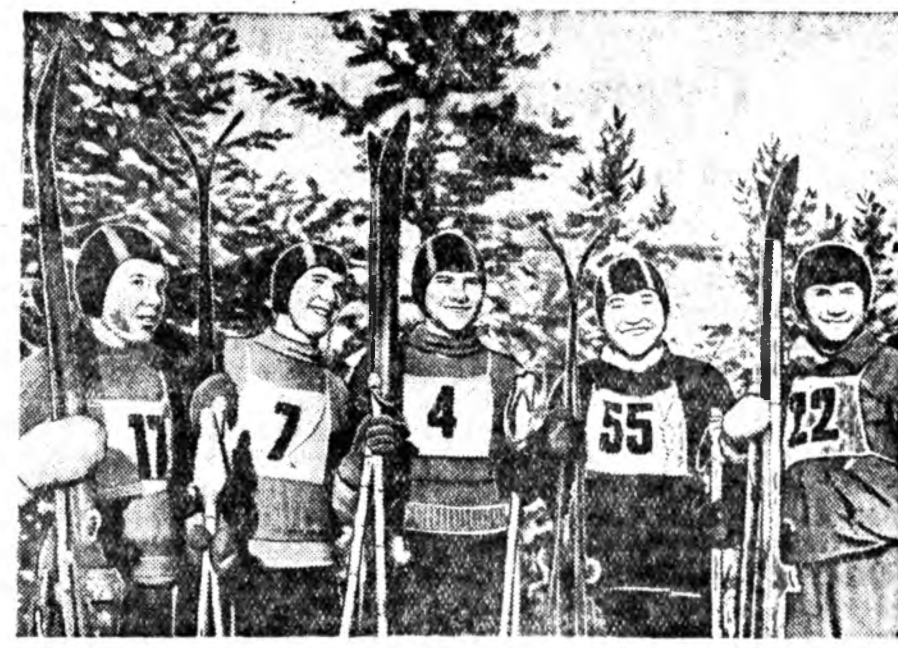
ВЕНА. ЮНРРА-гэй (Нэгэдэмэл Нацануудые hэргээн бодхоолгодо туhалха администраци) ба «Улаан Крестын» ахалагша врачаар Хитадта олон жэл худэлмэрилhэн венскэ элитэ врач Кентын бэшэгые «Дер Авенд» газетэ толилоо. Хитад арадта эсэргуу тэмсэлдээ японско сэрэгшэдэй бактериологическа зэбсэг хэрэглэжэ байhаниие Кент ушөө 1941 ондо хараhан байгаа. Бэшэг доторнь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«1941 оной декабриин нэгэтэ углөөгуур, дунда Хитадай рисовэ худалдаанай центр Чэндэ город дээгуур японско нэгэ истребитель ниидээд, хубэн пакетигуудые ба рисэй ороохо хаяа hэн. Туруушээр, энээндэ хэншье онсо анхарал табяагуй. Хэдэн сагай унгэрөөд байхада халдабарита хундэ убшэнөөр убшэлэн, тус городой хэдэн хун гэнтэ ухэшөө бэлэй. Тэрэнэй hуулээр олонтоото убшэн дэлгэрээ. Чэндэ городой хамаададаг провинциин улаан крестые ударидажа байгаа hэм. Ухэhэн хунуудэй бэеые хахалжа узэхэ уедөө, ухэлэй шалгатааниинь тарбаган тахал гэжэ тодорхойлоо бэлэйбди. Халдабарита убшэн ба японско агаарай добтолгын хоорондо ямар холбоон бииб гэжэ тобшолол хэhэн байгаабди. Японецууд хубэн соо халдабарита булуудха хээд хаяhан байгаа гэжэ элирээ hэн. Самолёдой хаяhан рисые микроскопоор шэнжэлэн, тарбаган тахалай бактеринуудые хараа hэмди.

Японецуудай зэрлиг муухай ябуулганууд тухай би Чунциндэхи ба Англидахи зохихо засагуудта дары мэдээсэhэн байгааб. Теэд, энээндэ хэнэйшье анхараагуйнь гайхалтай байhан юм.

Хабаровскдахи процесс хорото добтолгонуудые хэhэн гэмтэ нюурнуудые элируулжэ, минии хэhэн тобшололнуудай зуб байhые баталаа.

Гэмтэ нюурнууд унэн зубөөр хэhээгдээ. Гэбэшье, бактериологическа дайн ерээдуйдэшье болоjо магад гэжэ, эб найрамдалай тала баригшад бултадаа мэдэрхэ ёhотой. Дай уудхэгшэдтэ эсэргуу хайрагамгуй тэмсэл хэмжээгуй ехэ шэнэ зудэрэлhөө хун турэлтэниие абаржа шадаха байна».

Байгша оной январиин 7—8-да Улан-Удэдэ hурагшадай Республиканска 2-дохи спартакиада болоjо унгэрбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: санаар урилдаанда туруу hуури эзэлhэн городской районой командынхид (зуун гарhаа): Владимир Нечаев, Леонид Беспалов, Игорь Неродов, Илларион Далбуев ба Геннадий Игумнов гэгшэд байна.

З. Веснинагай фото.

СПОРТ

Эдир спортсменуудэй мурысөөн

Январиин 7—8-най удэрнуудтэ Улан-Удэ городто, республикын hурагшадай убэлэй 2-дохи спартакиада болобо. Энээндэ Улан-Удэ городой Городской ба Железнодорожно районуудай, мун Заиграйн, Кабанскын, Кяхтын, Иволгын, Тарбагатайн аймагуудай hурагшад, хамта 125 хун хабаадалсаа.

Спартакиада хадаа санаар, конькигаар ба гимнастикаар болоо. Санын мурысөөндэ 7 команда хабаадалсажа, командна туруу hууриие Улан-Удэ городой Городской районой, 2-дохи hууриие Железнодорожно районой, 3-дахи hууриие Заиграйн аймагай командануyд эзэлбэ.

Туд тудай туруу hуури эзэлэлгын мурысөөн 5 километртэ болоо. Урилдаанда хамагhаа туруун гараhан Городской районой тулөөлэгшэ Володя Нечаев 27 минута соо ябажа, нэгэдэхи hуури эзэлhэн байна. 10 километрын урилдаанда Игорь Неродов гараа.

Басагадай урилдаанда 3 километрын дистанциие 19 минута соо ябажа ерэhэн Надя Угрюмова нэгэдэхи hуури эзэлбэ. Тэрэшэлэн 5 километртэ урилдаан болоо. Энэ дистанциие 31 минута 15 секунда соо гаталжа гараhан Клава Загузина туруу hуури эзэлээ.

Конькиин спортоор 6 командануyд урилдаагаа. Командна туруу hууриие Городской районой, 2-дохи hууриие Железнодорожно районой командануyд эзэлhэн байна.

15—16 наhатай басагадай дундаhаа туд тудай туруу hууриие 100 метртэ 16,2 секунда, 500 метртэ 1 минута 26,8 секунда соо ябажа ерэhэн Тамара Фисанова эзэлээ. Мун тэрэ наhанай хубуудэй дундаhаа Городской районой тулөөлэгшэнэр Владимир Бурлаков, Михаил Убугунов хоёр 1-дэхи ба 2-дохи hууринуудые хубаабад.

17—18 наhатай басагад ба хубуудэй урилдаанда хубуудэй дундаhаа Абакшинов, басагадай ду[н]даhаа Семенова гэгшэд туруулээ.

Конькигаар урилдаанда басагадай дундаhаа 1500 метртэ Фисанова, 1000 метртэ Загузина гэгш[эд] гараба. Хубууд 3000 метртэ урилдаагаа. Арик Абакшинов дээрэ[хи] дистанциие 6 минута 0,6 секун[да] соо ябажа гаталhан байна.

Гимнастикаар 5 командану[уд] мурысөө, Командна туруу hуури[ие] Улан-Удын Городской районо[й], 2-дохи hууриие Кяхтын аймаг[ай] командануyд эзэлээ.

Туд тудай туруу hуури эзэлэлг[э]дэ басагадай дундаhаа нэгэдэ[хи] hууриие Е. Пескова, 2-дохи hу[у]риие О. Бурдуковская, хубууд[ай] дундаhаа Н. Малакшинов эзэлб[э] (бугэдээрээ Городской районо[й]хид).

Тиин спартакиадын дунгөөр Г[о]родской район 1-дэхи, Железно[до]рожно район 2-дохи, Заиграйн [ай]маг 3-дахи hууринуудые эзэлh[эн] байна. Аймагуудай мурысөө[ндэ] Заиграйн аймаг туруулжэ, удаа[да]хи hууринуудыень Кабанскын [ба] Кяхтын аймагууд эзэлээ.

БМАССР-эй гэгээрэлэй Мин[ис]терство болбол Городской рай[он]до дамжуулгын хрустальна ку[бо]к ба Заиграйн аймагта мунгэн [ку]бок барюулба. 1-дэхи, 2-дохи [ба] 3-дахи hууринуудые эзэлhэн [ко]мандануудта, мун туд тулай [му]рысөөндэ туруу hуури эзэлэгш[эд]тэ грамотанууд ба бэлэгуудые бар[юу]лаа.

Убэлэй хоёрдохи спартаки[ада] болбол республикын залуу спо[рт]сменуудэй энэ спартакиадада [эр]шэмтэйгээр бэлдэhыень эли тод[о] харуулба.

Эдир гимнастнууд, коньки[шэд] ба санашад! Энээнhээ хойшо [б]оролдосотой hайнаар бэеэ зэh[эжэ], мунөө туйлаhан амжалтану[уд]аа улам арибадхагты. Физкульт[ура] ба спортоор ушөө шэнэ ила[лта]нуудые туйлагты!

П. Завьялов, мурысө[өнэй] главна суд[ья].

ТОБШО hОНИНУУД

◆ **Радиоузелтай болобо.** Мухаршэбэрэй аймагай «Путь Ленина» колхоз радиоузел барижа, ашаглалгада оруулба.

◆ **153400 тухэригэй шуубэри.** 1949 он соо Мухаршэбэрэй аймагай нөөсэлгын касса гурэнэй урьhаламжануудаар 153400 тухэригэй шуубэри урьhаламжа баригшадта тулэбэ.

Худалдаа наймаанай хронико

Улан-Удэ городой Куйбышевска улицада мяханай комбинадай мяха наймаалха магазин hаяар нээгдэхэнь. Энэ магазинда мяханай, колбасна, полуфабрикатна таhагууд ба оптово база нээгдэхэ юм. Городой худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд тус базаhаа hая гаргагдаhан шэнэ продуктнуудые абаха аргатай болохонь. Мун энэ магазинай дэргэдэ ябууд эдеэлээд гараха буфет нээгдэхэ юм.

* * *

Бурмонторг болбол Пригороднэ районд бакалейно-гастрономическа магазин нээхэнь.

* * *

Улан-Удэдэ эмхидхэгдэhэн хуугэдэй базар hурагшадай анхаралые ехээр татана. Эдир эд хэрэглэгшэдтэ ёлкын наадан, ёлко, гутал, хубсаhан элбэгээр худалдагдаба.

5 удэрэй турша соо энэ базар дээрэ 38.357 тухэригэй эд бараан худалдагдаhан байна.

ХУГЖЭМЭЙ ИНСТРУМЕНТНУУ[Д] ХЭРЭГТЭЙ

Тунхэнэй аймаг дотор хара[ал]да бэлэдхэлэй ябажа байhан уранhайханай самодеятельнос[ть] коллективэйхидтэ хугжэмэй [ин]струментнууд ехэ хэрэгтэй hэниинь элирбэ.

Теэд, хуур, лимбэ гэхэ м[этэ] инструментнууд хэгдэдэгш[э] худалдагдадагшьегуй байhа[н] гайхалтай. Колхознигууд эд[ээ ин]струментнуудые хаанаhаа худа[лда]жа абаха юм?

С. Анды[...]

Харюусалгата редак[тор]
Д. Д. ЛУБСАН[...]

МУНӨӨДЭР УЛАН-УДЭ[ДЭ]

Гурэнэй Бурят-Монголой [...]нэй ордента опера ба ба[лет] театрта — «Севильский Ц[ирюль]ник».

«Прогресс» кинотеатрта— [«Ста]линградска байлдаан» (хо[ёрдохи] сери).

«Эрдэм» кинотеатрта— «[...]» (удэшэ), «Манай городой х[...] удэр).

ПВЗ-гэй культурын ордо[ндо] «Мишка аристократ» гэжэ [...]

Тумэрзамай худэлмэр[илэгшэдэй] клубта — «Сталинградска [байл]даан» (хоёрдохи сери).

Мелькомбинадай клубта [...]хай адуулагша эхэнэр ба [...] гэжэ кинокартина.

Серовой нэрэмжэтэ клу[бта] «Маскарад».

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан Удэ, ул Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—180. зам отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; Отделов партийной и комсомольской жизни, культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства, промышленности и транспорта — 6-84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации —6-84 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв); Для междугородных переговоров — 16.

Н—02289. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 1[...]